

karanlık kitaplık

H. P. LOVECRAFT

innsmouth'un üzerindeki gölge

ithaki

"Lovecraft kesinlikle beni en çok etkileyen ve bana en çok ilham veren korku yazarı."
—*Robert Bloch*

Innsmouth'un Üzerindeki Gölge, modern insanın çöküşünün, çürümesinin ve yozlaşmasının ilkel ve yabani geçmişimizle ilişkisini gösteren, gotik köklere sadık bir yolculuk, dönüşüm ve cinnet öyküsü.

Lovecraft'ın 1930'ların başında kaleme aldığı ve sağlığında bir kitap halinde yayımlanan tek eseri olan *Innsmouth'un Üzerindeki Gölge*, genç ve isimsiz bir kahramanın kadim ve bilinmeyen bir dehşetle yüzleşmesinin öyküsünü anlatıyor. Innsmouth'un tuhaf görünümlü insanlarının geçmişine indikçe, tekinsiz bir uygarlığın tüyler ürpertici efsaneleri şehrin sokaklarına sızıyor, insanların gölgelerine yansıyor. Kadim varlıklara kurban edilen, karada başlayıp denizin dibinde biten yaşamların öyküsü, bu uğursuz kasabadan kaçmaya çalışan kahramanın sürükleyici macerasıyla sona erse de Derinlerde Yaşayanlar ve Eskiler'in dehşeti hüküm sürmeye devam ediyor.

In[illegible]mouth'a giden otobüse sakın binme...

Çeviren: Dost Körpe

www.ithaki.com.tr

ithaki

9 786057 762849

/ithakiyayinlari

HOWARD PHILLIPS LOVECRAFT

20 Ağustos 1890'da Rhode Island, Providence'ta doğdu. Genellikle korku öyküleriyle tanınmasına rağmen, yüz bine yakın mektup, onlarca makale, deneme ve şiir yazdı. Hayatının son birkaç yılı zor koşullar altında geçen yazar 1937'de bağırsak kanseri olduğunu öğrendi. 15 Mart 1937'de öldü.

Korku, bilimkurgu ve fantazi türlerinde eser veren büyük yazarların çoğunda Lovecraft etkisi vardır. Eserleri sinemaya, tiyatroya, müziğe, çizgiromana, bilgisayar ve masaüstü oyunlarına esin kaynağı olmuştur. Arkham House, Necronomicon Press ve Hippocampus Press gibi yayınevleri Lovecraft'ın geride bıraktığı eserleri ya da onun mitosuna ve hayatına dair eserleri yayımlamak amacıyla kurulmuştur.

Innsmouth'un Üzerindeki Gölge

Howard Phillips Lovecraft
Orijinal Adı: *The Shadow Over Innsmouth*

İthaki Yayınları - 1620
Karanlık Kitaplık - 28

Dizi Editörü: *Alican Saygı Ortanca*
Yayına Hazırlayan: *Yankı Enki*
Düzelti: *Ömer Ezer*
Kapak Tasarım: *Hamdi Akçay*
Kapak İllüstrasyon: *Ebrahel Lurci*
Grafik Uygulama: *B. Elif Balkın*
2. Baskı, Şubat 2021, İstanbul

ISBN: 978-605-7762-84-9

Sertifika No: 46603

Türkçe Çeviri © Dost Körpe, 2020
© İthaki, 2020

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

karanlık kitaplık

Howard Phillips Lovecraft

Innsmouth'un Üzerindeki Gölge

Çeviren
Dost Körpe

ithaki

I

1927-28 kışında, Federal hükümet ajanları Massachusetts'te bulunan eski liman kasabası Innsmouth'taki bazı koşulları inceleyen tuhaf ve gizli bir soruşturma yürüttü. Kamuoyunun bundan ilk kez şubat ayında, yapılan çok sayıda baskın ve tutuklamadan, ardından da metruk rıhtım bölgesindeki harap, kurtlanmış ve boş olduğu sanılan birçok evin –gerekli önlemler alınarak– kasıtlı olarak yakılmasından ve dinamitle çökertilmesinden sonra haberi oldu. Sorgulama yapmayan kişiler, içkiye karşı istikrarsızca sürdürülen savaşın büyük muharebelerinden biri olarak gördükleri bu vakayı önemsemedi.

Öte yandan, haberleri takip eden daha zeki kişiler, o kadar çok insanın tutuklanmasının, bu iş için anormal ölçüde fazla emniyet personeli kullanılmasının ve tutukluların naklinin büyük bir gizlilik içinde yapılmasının sebebini merak etti. Gazetelerde duruşmalardan, hatta suçlamalardan bile bahsedilmiyordu; tutuklulara sonradan ülkenin sivil cezaevlerinden herhangi birinde de rastlanmadı. Önce tutukluların hasta olduğuna ve toplama kamplarına gönderildiğine, daha sonra da çeşitli kara ve deniz kuvvetleri cezaevlerine gönderildiklerine dair muğlak söylentiler çıktı... ama kesin bir şey öğrenilemedi. Innsmouth'un kendisi neredeyse tamamen boşalmıştı ve şimdi bile, yavaşça canlanma belirtilerini yeni yeni gösteriyor.

Çeşitli liberal örgütlerden gelen şikâyetlere uzun, gizli görüşmelerle karşılık verildi ve temsilciler bazı kamplar ile cezaevlerine götü-

rüldü. Sonuç olarak, bu dernekler şaşırtıcı bir şekilde pasifleşip suskunlaştı. Gazetecileri idare etmek daha zordu ama sonunda onlar da hükümetle büyük ölçüde işbirliği yapar gibi görünmeye başladı. Tek bir gazete –yaygaracı tutumu sebebiyle hep hor görülmüş bir bulvar gazetesi–, Şeytan Resifi'nin hemen ötesindeki sualtı uçurumuna torpidolar gönderen, derin dalma kapasiteli bir denizaltıdan bahsetti. Denizcilerin uğrak yeri olan bir mekânda tesadüfen duyulan sözlerden yola çıkılarak yazılmış bu haber gerçekten oldukça abartılı görünüyordu; ne de olsa o alçak, siyah resif Innsmouth Limanı'nın iki buçuk kilometre kadar ötesindedir.

Civar köy ve kasabalarda oturan insanlar kendi aralarında mırıldanarak bol bol konuşsalar da dış dünyaya pek az şey söylüyordu. Can çekişen, yarı metruk Innsmouth'tan neredeyse bir asır boyunca bahsetmişlerdi ve hiçbir şey, yıllar önce fısıldayıp imâ ettiklerinden daha çılgınca ya da korkutucu olamazdı. Pek çok şey onlara ağızlarını sıkı tutmayı öğretmişti ve şimdi onlara baskı yapmaya gerek yoktu. Zaten çok az şey biliyorlardı; kıyı tarafındaki engin, kasvetli, insansız tuz bataklıkları Innsmouth'un kara komşularını uzak tutmuştu.

Ama nihayet ben bu konuyla ilgili konuşma yasağını hiçe sayacağım. Sonuçlar öyle mutlak ki, Innsmouth'ta dehşete kapılan baskıncıların ne bulduğunu ima etmek kamuya bir tiksinti şoku yaşatmak dışında zarar getirmez eminim. Bunun yanı sıra, bulunan şeylerin birden fazla açıklaması olabilir. Bana bile tüm öykünün ne kadarının anlatıldığını bilmiyorum ve daha derinlemesine araştırmaya girişmemek için birçok sebebim var. Çünkü bu meseleyle ilintim, dışarıdan bakan başka birçok kişininkinden fazla oldu ve beni henüz ağır tedbirlere yöneltmeyen izlenimler edindim.

16 Temmuz 1927'de, sabahın erken saatlerinde Innsmouth'tan çılgınca kaçan ve devletin soruşturma yapmasını, harekete geçmesini korkuyla talep etmekle haberlerde bahsedilen bütün o olaylara yol açan kişi benim. Mesele henüz yeni ve belirsizken, dilimi tutmaya razı oldum; ama artık haber eskidiğinden ve halkın ilgisiyle

merakı geçtiğinden, hakkında kötü söylentiler çıkmış ve kötülükle gölgelenmiş o kâfirce, anormal liman kasabasında, o ölüm kasabasında geçirdiğim korku dolu birkaç saatten fısıltıyla bahsetmeye yönelik tuhaf bir dürtü duyuyorum. Sırf anlatmanın bile akıl sağlığıma duyduğum güveni tazelememe, yalnızca bulaşıcı bir kâbus halüsinasyonuna yenik düşen ilk kişi olmadığımı düşünerek kendimi rahatlatmama faydası oluyor. Korkunç bir adımı atıp atmama konusunda karar vermeme de faydası oluyor.

Innsmouth'u ilk ve –şimdiye kadar– son kez gördüğüm günden önceki güne dek, oranın adını hiç duymamıştım. Reşit olmamı New England turuyla kutluyordum –hem geziyor hem de tarihi eserler ve soyağacım hakkında bilgi topluyordum– ve kadim Newburyport'tan dosdoğru Arkham'a, annemin ailesinin memleketine geçmeyi planlamıştım. Arabam yoktu; tren, tramvay ve otobüsle yolculuk ediyor, hep en ucuz güzergâhı seçiyordum. Newburyport'ta, buharlı trenin beni Arkham'a götüreceğini söylediler ve Innsmouth'un adını ilk kez istasyonun bilet gişesinde, yüksek yolculuk fiyatına itiraz ederken duydum. Oralı olmadığı aksanından belli olan tıknaz, kurnaz yüzlü biletçi tutumlu olma çabalarımı anlayışla karşılamış gibiydi ve fikir danıştığım diğer kişilerin bahsetmediği bir seçenek sundu.

Biraz tereddütle "Şu eski otobüsle *gidebilirsin* sanırım ama buralarda ona pek rağbet yoktur," dedi. "Innsmouth'un içinden geçtiğinden –orayı duymuşsundur belki–, millet ondan hazzetmez. Sürücü Innsmouthlu bir adam –Joe Sargent–, ama bu civarda hiç müşterisi yoktur... Arkham'da da olduğunu sanmıyorum. Niye hâlâ seferleri iptal etmiyorlar, hayret doğrusu. Sanırım yeterince ucuz, ama içinde iki üç kişiden fazlasını hiç görmedim – Innsmouthlulardan başka kimseyi görmedim. Otobüs Meydan'dan –Hammond's Eczanesi'nin önünden– sabah 10 ve akşam 7'de kalkıyor, saatleri değiştirmedilerse tabii. Korkunç bir külüstür gibi görünüyor – hiç binmedim."

Gölgeli Innsmouth'un adını ilk kez o zaman duydum. Yaygın haritalarda gösterilmeyen ve güncel turist rehberlerinde yer almayan bir kasabanın ilgimi çekmesi doğaldı, biletçinin oradan bah-

sederkenki tuhaf tavrı da neredeyse gerçekten merakımı uyandırmıştı. Komşularını kendisinden böylesine nefret ettirmeyi başaran bir kasaba en azından oldukça sıradışı olmalı ve bir turistin ilgisini hak ediyordur diye düşündüm. Otobüs Arkham'dan önce uğrarsa, orada inecektim – bu yüzden biletçiden oradan biraz bahsetmesini istedim. Adam oldukça temkinliydi ve kendini söz ettiklerinden biraz üstün görür gibi konuştu.

"Innsmouth mu? Eh, orası Manuxet'in girişinde, tuhaf bir kasabadır. Eskiden neredeyse şehir denecek kadar büyüktü –1812 Savaşı'ndan önce limanı işlekti–, ama son yüz yılda bütün bunlar değişti. Şimdi demiryolu yok – B.&M.* asla oradan geçmedi; Rowley'den yan hat çekilecekti ama ondan da yıllar önce vazgeçildi.

"Orada insandan çok boş ev var sanırım, balıkçılık ve ıstakoz avcılığı dışında iş sahası da yok. Herkes ya buradan, ya Arkham'dan ya da Ipswich'ten alışveriş yapar. Eskiden bir sürü fabrikaları vardı, ama artık onlardan geriye çok az işletilen bir altın rafinerisi kaldı sadece.

"Yalnız bu rafineri eskiden epey iş yapardı; sahibi Yaşlı Marsh, Karun'dan bile zengin olsa gerek. Ama tuhaf bir ihtiyardır... evinden dışarı pek adım atmaz. Hayatının son yıllarında gözlerden uzak durmasına yol açan bir tür cilt bozukluğu veya hastalığına yakalandığı söyleniyor. İşi kuran Kaptan Obed Marsh'ın torunu. Annesi yabancıydı sanırım –Güney Denizi adalarından geldiği söylenir–, bu yüzden elli yıl önce Ipswichli bir kızla evlendiğinde millet kıyameti kopardı. Innsmouthlulara bunu hep yaparlar ve buralılar Innsmouthlu kanı taşıyorlarsa bunu gizlemeye çalışır hep. Ama görebildiğim kadarıyla, Marsh'ın çocuklarıyla torunları normal insanlardan farksız. Burada onları bana göstermişlerdi – gerçi şimdi düşünüyorum da, büyük çocukları son zamanlarda ortalıkta görünmüyor. Yaşlı adamıysa hiç görmedim.

"Neden mi herkes Innsmouth'u böyle kötülüyor? Eh, buralıların sözlerine fazla aldırış etmemelisin genç adam. Onları konuşturmak

* Boston-Maine demiryolu hattı –*çn*

zordur, ama bir başladılar mı susturabilene aşkolsun. Innsmouth hakkında son yüz yıldır konuşup –daha doğrusu fısıldaşıp– duruyorlar sanırım ve anladığım kadarıyla korkuyorlar. Bazı anlattıklarını duysan gülersin – güya yaşlı Kaptan Marsh şeytanla anlaşma yapmış ve cehennemden Innsmouth'a ufak zebaniler getiriyormuş, orada şeytana tapılıyormuş ve 1845 civarında, iskelelerin yakınında bir yerde, oralara yolu düşen insanlar korkunç bir şekilde kurban edilirmiş – ama ben Panton, Vermontluyum... bu masallar bana sökmez.

"Ama bazı ihtiyarların sahil açıklarındaki siyah resif hakkında söylediklerini duymalısın – oraya Şeytan Resifi diyorlar. Çoğu zaman su seviyesinin epey üstündedir, asla da çok altında kalmaz... ama oraya ada demek güç. O resifte bazen sürüler halinde şeytanlar görüldüğü söyleniyor – sere serpe yatıyor, tepeye yakın birtakım mağaralara girip çıkıyorlarmış. O sarp ve engebeli resif, sahilin aşağı yukarı iki kilometre açığında; rıhtımın işlek olduğu zamanların sonlarına doğru denizciler o resiften uzak durur, epey uzağından geçerlermiş.

"Innsmouthlu olmayan denizciler yani. Yaşlı Kaptan Marsh aleyhine söylenen şeylerden biri de bazı geceler, uygun gelgit zamanlarında o resife çıktığıydı. Belki bunu yapıyordu da, ne de olsa o kaya formasyonu gerçekten ilginçtir... veya belki de korsan hazinesi arıyordu, hatta bulmuş bile olabilir; ama orada iblislerle haşır neşir olduğu söyleniyordu. Aslına bakarsan, bence o resifin adını kötüye çıkaran Kaptan idi aslında.

"Bu Innsmouth halkının yarısını öbür dünyaya gönderen, 1846'daki büyük salgından önceydi. Sorunun ne olduğu asla tam olarak anlaşılamadı, ama herhalde gemiciler tarafından Çin gibi bir yerden taşınan yabancı bir hastalıktı. Çok şiddetli bir salgın olduğu kesin –bu yüzden ayaklanmalar çıktı ve kasaba dışında asla bilinmediğine inandığım, dehşet verici şeyler yapıldı–; salgın geçtiğinde kasaba korkunç haldeydi. Orası bir daha toparlanamadı – şimdi orada en fazla üç dört yüz kişi yaşıyordur.

"Ama milletin hislerinin altında yatan şey aslında ırk ayrımcılığı – ve ayrımcılık yapanları suçlamıyorum. Şahsen ben de o Innsmouthlulardan nefret ediyorum ve kasabalarına adımımı atmak istemem. New England'dan kalkan gemilerimizin birçoğunun Afrika, Asya ve Güney Denizleri gibi bir sürü yerin tuhaf limanlarına gittiğini ve bazen beraberlerinde ne tuhaf insanlar getirdiklerini biliyorsundur –gerçi aksanından anladığım kadarıyla Batılısın–. Yanında Çinli bir eşle memleketine dönen Salemli adamı duymuşsundur, Cod Burnu civarında bir yerlerde hâlâ Fiji Adalarından gelmiş insanların yaşadığını da biliyor olabilirsin.

"Eh, Innsmouthluların soyunda da öyle bir şey olsa gerek. Orası bataklık ve derelerle çevrili olduğundan ülkenin geri kalanından soyutlanmıştır hep, bu yüzden meselenin ayrıntılarını bilemeyiz; ama yaşlı Kaptan Marsh'ın çok eskiden, yirmili ve otuzlu yıllarda, üç gemisinin de faal olduğu zamanlarda memleketine birtakım tuhaf insanlar getirdiği kesin. Günümüzde Innsmouth halkında bariz bir gariplik var – nasıl açıklayacağımı bilemiyorum ama insanın tüylerini ürpertiyorlar. Otobüsüne binersen, bunu Sargent'ta da fark edeceksin biraz. Bazıları tuhaf, dar başlı ve basık burunlu; sanki hiç kapamadıkları o pörtlek gözlerini dikip öylece bakıyorlar insana... ciltleri de bir acayip. Sert ve kabuk kabuk... boyunlarının yanları da pörsümüş, buruş buruş oluyor. Bir de çok genç yaşta kel oluyorlar. En kötü görünenler yaşlıları – gerçi aralarında çok yaşlı birini gördüğümü sanmıyorum. Aynaya bakınca ölüyorlar herhalde! Hayvanlar onlardan nefret ediyor – otomobilin icadından önce atlarla sorun yaşarlardı hep.

"Bu civardan ve Arkham ile Ipswich'ten hiç kimse onlarla bir işi olsun istemez, onlar da kasabamıza geldiklerinde veya bölgelerinde birileri balık avlamaya çalıştığında mesafeli davranır. Buralarda başka hiçbir yerde balık olmazken Innsmouth Limanı'nın hep balık kaynaması tuhaf – ama orada balık avlamayı dene de seni nasıl kovaladıklarını gör! O insanlar eskiden buraya demiryoluyla gelir-

di –yan hattın iptalinden sonra, yürüyerek Rowley'ye gidip oradan trene biniyorlardı–, ama şimdi şu otobüsü kullanıyorlar.

"Evet, Innsmouth'ta bir otel var –adı Gilman Evi–, ama iyi bir mekân olduğunu sanmıyorum. Orayı denemeni tavsiye etmem. Sen en iyisi geceyi burada geçir, yarın sabah da on otobüsüne binersin; akşam sekizde de oradan Arkham otobüsüne binebilirsin. Birkaç yıl önce Gilman'da bir fabrika müfettişi konaklamıştı; orası hakkında hiç hoş olmayan bir sürü imada bulundu. Oralılar bir tuhaf herhalde, çünkü bu adam diğer odalardan gelen insan sesleri duymuş –bu odaların çoğunun boş olmasına karşın– ve bu sesler tüylerini diken diken etmiş. Yabancı bir dilde konuşulduğunu düşünmüş ama söylediğine göre en kötüsü ara ara konuşan bir sesmiş. Öyle anormal bir sesmiş ki –'Dökülen bir sıvının sesi gibiydi,' demişti–, adam soyunup yatmaya cesaret edememiş. Öylece oturup beklemiş ve sabah ilk iş oradan ayrılmış. O konuşmalar gece boyunca sürmüş.

"Bu adam –adı Casey idi– Innsmouth halkının onu gözetlediğinden ve tetikte gibi göründüğünden bahsedip durdu. Marsh Rafinerisi'ni tuhaf bulmuştu – orası Manuxet'in aşağı çağlayanlarının tarafındaki, eski bir imalathanedir. Adamın söyledikleri daha önce duyduklarımla örtüşüyordu. Muhasebe defterleri doğru dürüst tutulmamış, alışverişleri gösteren net bir belge de yokmuş. Marshların rafine ettikleri altını nereden buldukları hep bir sır olarak kaldı, anlarsın ya. Pek ham altın alır gibi görünmediler hiç ama yıllar önce bir gemi dolusu külçe altın gönderdiler.

"Eskiden denizcilerle rafineri çalışanlarının arada sırada el altından sattıkları, bir iki kez de bazı Marsh kadınlarında görülen acayip, yabancı mücevherlerden bahsedilirdi. İnsanlar yaşlı Kaptan Obed'in o mücevherleri bir kâfir limanından satın alıyor olabileceğini söylerdi, ne de olsa Kaptan Obed denizcilerin yerlilerle alışverişte kullandığı cam boncuk ve değersiz süs eşyalarından çuval çuval sipariş verirdi hep. Kimileriyse onun Şeytan Resifi'nde eski bir korsan hazinesi bulduğunu düşünüyordu –hâlâ da öyle düşü-

nüyorlar–. Ama sana tuhaf bir şey söyleyeyim. Yaşlı Kaptan öleli altmış yıl oluyor ve İç Savaş'tan beri oradan tek bir büyük gemi bile kalkmadı; ama Marshlar yerlilerle ticarette kullanılan o incik boncuklardan almayı hâlâ sürdürüyor – çoğunlukla cam ve kauçuk ıvır zıvırlar alıyorlarmış. Belki Innsmouthlular öyle şeylere bakmayı seviyordur – Tanrı biliyor ya, neredeyse Güney Denizi yamyamları ve Gine yabanileri kadar kötü oldular.

"'46'daki o salgın, kasabanın en iyi ailelerini ortadan kaldırmış olmalı. Neyse, şimdikiler ne idüğü belirsiz tipler, Marshlarla diğer zenginlerin de geri kalanlardan farkı yok... al birini vur öbürüne. Dediğim gibi, orada bulunduğu söylenen onca sokağa karşın o koca kasabada 400 kişiden fazlası yoktur herhalde. Bunlar Güneylilerin 'beyaz süprüntü' dediği tiplerden sanırım – kanun tanımayan, gizli kapaklı işler yapan, sinsi insanlar. Bol bol balık ve ıstakoz avlayıp kamyonla göndererek satıyorlar. Balıkların bir tek orada toplanması, başka yerlere gitmemesi tuhaf.

"Kimse bu insanların listesini tutamaz, devlet okulu çalışanlarıyla nüfus sayım memurları da epey zorluk çeker. Meraklı yabancıların Innsmouth'ta hoş karşılanmadığına bahse girerim. Ben şahsen orada sırra kadem basan işadamları ve memurlarla ilgili birkaç söylenti duydum, birinin de delirdiği ve şimdi Danvers'ta yattığı söyleniyor. O adamı epey korkutmuş olmalılar.

"İşte bu yüzden, yerinde olsam oraya gece vakti gitmezdim. Ben oraya hiç gitmedim, gitmeye de niyetim yok ama gündüz vakti gezmekten zarar gelmez herhalde – gerçi buralılar bunu yapmamanı tavsiye edecektir. Amacın sırf gezinmek ve antika şeylere bakınmaksa, Innsmouth tam sana göre bir yer."

Böylece o akşamın bir kısmını Newburyport Halk Kütüphanesi'nde, Innsmouth hakkında araştırma yaparak geçirdim. Dükkânlarda, lokantada, garajlarda ve itfaiye merkezinde yöre sakinlerinin ağzını aramaya kalktığımda, biletçinin öngördüğünden de fazla ketum olduklarını gördüm ve ilk tepkileri olan içgüdüsel suskunluklarını yenmeye ayıracak zamanım olmadığını fark ettim.

Alttan alta şüpheciydiler; Innsmouth ile fazla ilgilenen birinde mutlaka bir terslik vardır diye düşünüyorlardı sanki. Konakladığım Y.M.C.A.'de* çalışan resepsiyonist öyle iç karartıcı ve yozlaşmış bir yere gitmememi tavsiye etmekle yetindi, kütüphanedeki insanlar da aynı tavrı sergiledi. Eğitimli insanların gözünde Innsmouth sadece toplumsal yozlaşmanın aşırı bir örneğiydi besbelli.

Kütüphane raflarında yer alan, Essex Bölgesi'yle ilgili tarih kitaplarında çok az şey söyleniyordu; kasabanın 1643'te kurulduğu, Devrim'den önce gemi yapımıyla ünlendiği, on dokuzuncu yüzyılın başlarında büyük ve zengin bir deniz ticareti merkezi olduğu, daha sonra da Manuxet'i güç kaynağı olarak kullanan küçük bir fabrika merkezi haline geldiği söyleniyordu, o kadar. Sanki kasabanın itibarı lekelenmesin diye, 1846 salgınından ve ayaklanmalardan çok az bahsediliyordu.

Daha sonraki çöküş hakkında söylenenler az ama dikkat çekiciydi. İç Savaş'tan sonra kasabanın sanayi hayatı Marsh Rafineri Şirketi'nden ibaret kalmıştı, ticaret hayatı da (aralıksız süregelen balıkçılık dışında) külçe altın satışıyla sınırlıydı neredeyse. Fiyatlar düştükçe ve büyük şirketler piyasaya el attıkça balıkçılığın getirisi azalsa da, Innsmouth Limanı civarında asla balık kıtlığı olmamıştı. Oralara yabancıların yerleştiği çok nadirdi; bunu deneyen bazı Polonyalılarla Portekizlilerin yaka paça kovulduğunu gösteren kanıtlara üstü kapalı, dikkat çekmeyecek bir şekilde yer verilmişti.

Hepsinden ilginci, Innsmouth ile az çok özdeşleştirilen tuhaf mücevherlerden kısaca bahsedilmesiydi. Bunlar tüm yöreyi epey etkilemiş olsa gerekti çünkü Arkham'daki Miskatonic Üniversitesi'nin müzesinde ve Newburyport Tarih Vakfı'nın sergi odasında bu mücevherlerden örneklerin sergilendiğinden bahsediliyordu. Bunlarla ilgili yarım yamalak tasvirler yüzeysel ve sıkıcı olsalar da, alttan alta süregelen bir tuhaflığı satır aralarında veriyordu. O mücevherler nedense öyle garip ve etkileyici geldi ki, onları aklımdan çıkarama-

* Genç Hıristiyan Erkekler Cemiyeti –*çn*

dım ve saatin göreceli olarak geç olmasına karşın, şehirde bulunan numuneyi –taç niyetine yapıldığı belli olan büyük, tuhaf orantılı bir şey olduğu söyleniyordu– mümkünse görmeye karar verdim.

Kütüphaneci yakınlarda oturan vakıf müdürü Bayan Anna Tilton'a göstermem için bir takdim yazısı verdi; o yaşlı hanımefendi de, yaptığım kısa açıklamadan sonra, vakit de çok geç olmadığından, beni kapalı binaya sokma nezaketinde bulundu. İçerideki koleksiyon gerçekten genişti; ama şimdiki ruh halim sebebiyle gözüm bir köşedeki vitrinde, elektrik ışıklarının altında ışıldayan acayip nesneden başka bir şey görmüyordu.

Mor bir kadife yastığın üstünde yatan, hayal gibi görünen o yabancı, gösterişli nesnenin bu dünyaya ait olmayan tuhaf görkemi karşısında tam anlamıyla nefesimin kesilmesi için, güzelliğe karşı aşırı hassas olmama gerek yoktu. Gördüğüm şeyi tasvir etmekte şimdi bile zorlanıyorum, ama tanıtım yazısında söylendiği gibi bir çeşit taç olduğu belliydi. Epey genişti, ön tarafı yüksekti, kenarları da tuhaf bir şekilde asimetrikti; neredeyse ucube denebilecek kadar eliptik bir baş için tasarlanmıştı sanki. Büyük ölçüde altından yapılmış gibi görünse de daha açık ve garip bir renkle parıldaması, bir o kadar güzel ve saptanması zor bir metalin o tuhaf alaşıma katıldığını gösteriyordu. Neredeyse kusursuz durumdaydı; yüzeyinin inanılmaz bir ustalık ve zarafetle işlenip oyulmasıyla yapılmış, geleneksellikten şaşırtıcı bir şekilde uzak ve çarpıcı kabartma desenlerini –bazıları yalnızca geometrikti, bazılarıysa açıkça denize ilişkindi– inceleyerek saatler geçirebilirdi insan.

O şeye baktıkça daha çok büyüleniyordum ve bu histe sınıflandıramadığım, açıklayamadığım, tuhaf bir şekilde rahatsız edici bir taraf vardı. Beni huzursuz eden şeyin, o işlemeciliğin garip bir şekilde başka bir dünyaya aitmiş gibi görünmesi olduğuna karar verdim başta. Hayatımda gördüğüm diğer tüm sanat eserleri ya bilinen bir etnik veya ulusal akıma aitti ya da kabul görmüş tüm akımları bilinçli olarak reddeden modernist yadsımalardı. Bu taç ise ikisi de değildi. Sınırsız olgunluk ve kusursuzluğa ulaştırılmış yerleşik bir

tekniğe ait olduğu belliydi, ama bu teknik o zamana dek örneklerini gördüğüm ya da duyduğum –Doğu'ya veya Batı'ya ait, eski veya yeni– tüm tekniklerden tamamen farklıydı. İşçiliği başka bir gezegene aitti sanki.

Ama rahatsızlığımın ikinci ve belki bir o kadar etkili bir kaynağı olduğunu kısa sürede anladım; bu kaynak, o tuhaf tasarımların resimsel ve matematiksel anıştırmalarıydı. Desenlerin hepsi de zaman ve uzayda, uzaklarda yatan sırları ve hayal edilemez boşlukları ima ediyordu... kabartmaların tekdüze bir şekilde suya ilişkin olması da neredeyse ürkünç gelmeye başladı. Bu kabartmalar arasında yer alan tiksinç, grotesk ve habis görünüşlü, olağanüstü canavarlar – yarı balık yarı kurbağa gibiydiler– insanda rahatsız edici ve kurtulamadığı bir his, hiç sahip olmadığı anılar canlanıyormuş hissi uyandırıyordu; bellek işlevleri tamamen ilkel ve huşu verici ölçüde kadim olan derin hücre ve dokulardaki görüntüleri yüzeye çıkarıyorlardı sanki. Kutsal şeylere karşı saygısızlık olan bu balık-kurbağaların her hattının bilinmeyen ve insanlıkdışı kötülüğün mutlak özüyle dolup taştığını tahayyül ettiğim zamanlar oldu.

Tacın Bayan Tilton tarafından kısaca anlatılan sıradan geçmişi, dış görünüşüyle tuhaf bir tezat teşkil ediyordu. 1873'te, sarhoş bir adam tacı State Sokağı'ndaki bir dükkâna gülünç bir meblağ karşılığında rehin olarak bırakmış, kısa süre sonra da kavgada öldürülmüştü. Vakıf tacı rehinciden satın alır almaz, değerine uygun şekilde sergilemeye başlamıştı. Tacın etiketinde muhtemelen Doğu Hindistan ya da Hindiçin kökenli olduğu yazılıydı ama açıkçası bu yönde doğru dürüst bir kanıt sunulmuyordu.

Bayan Tilton tacın kökenine ve New England'daki varlığına ilişkin tüm olası varsayımları karşılaştırdıktan sonra, onun yaşlı Kaptan Obed Marsh'ın keşfettiği egzotik bir korsan hazinesine ait olduğuna inanmaya meyilliydi. Marshların bu tacın varlığını öğrenir öğrenmez onu yüksek bir meblağ karşılığında satın almak istemeleri ve bu konuda ısrarcı olmaları, Vakıf'ın ısrarla reddetmesine karşın günümüzde hâlâ teklifte bulunmaları da bu teoriyi zayıflatmıyordu elbette.

O iyi kalpli kadın binadan çıkış yolunu gösterirken, Marshların servetini korsanlardan edindiği teorisinin bölgenin zeki insanları arasında yaygın olarak benimsendiğini net bir dille söyledi. Kendisi gölgeli Innsmouth'tan –orayı hiç görmemişti–, oranın kültürel açıdan oldukça yozlaşmış halkından tiksiniyordu ve orada şeytana tapıldığı söylentilerinin kısmen doğru olduğu, Innsmouth'ta güçlenen tuhaf bir gizli tarikatın tüm geleneksel kiliseleri ele geçirdiği konusunda beni temin etti.

Bu tarikatın adının "Ezoterik Dagon Tarikatı" olduğunu ve hiç şüphesiz bir yüzyıl önce, Innsmouth'ta balık kıtlığı çekilen bir zamanda Doğu'dan ithal edilmiş ilkel, yarı pagan bir şey olduğunu söyledi. Avlanabilen balıkların hemen çoğalması ve bir daha da azalmaması göz önüne alındığında, bu tarikatın o cahil halkın arasında tutunabilmesi şaşırtıcı değildi; kısa sürede Farmasonluk'u tamamen devredışı bırakarak kasabadaki en büyük güç odağı haline gelmişti ve New Church Green'deki eski Mason Binası tarikatın merkezi olmuştu.

Sofu Bayan Tilton'a göre bütün bunlar o çürümüş, ıssız, eski kasabadan uzak durmak için mükemmel sebeplerdi; ama beni iyice teşvik ettiler. Mimari ve tarihi açılardan beklentilerime şimdi bir de yoğun bir antropoloji hevesi eklenmişti ve gecenin ilerleyen saatlerinde, "Y"deki küçük odamda gözüme pek uyku girmedi.

II

Ertesi sabah saat ona doğru, eski Çarşı Meydanı'ndaki Hammond's Eczanesi'nin önünde, elimde ufak bir valizle Innsmouth otobüsünü beklemeye koyuldum. Otobüsün geliş vakti yaklaştıkça, sokakta aylaklık edenlerin ya ilerideki başka mekânlara ya da meydanın karşısındaki Ideal Lunch'a gittiklerini gördüm. Biletçi, yöre sakinlerinin Innsmouth'a ve oralılara duyduğu antipatiyi abartmamıştı besbelli. Birkaç dakika sonra, oldukça külüstür, kirli gri, ufak bir otobüs State Sokağı'ndan tangır tungur yaklaşıp saparak kaldırıma yanaştı ve yanımda durdu. Beklediğim otobüsün o olduğunu anında hissettim; hemen ardından ön camdaki yarı okunur yazıyı –*"Arkham-Innsmouth-Newb'port"* yazısını– görünce de tahminimde yanılmadığımı anladım.

Yalnızca üç yolcu vardı –az çok genç görünen, somurtkan, esmer, bakımsız adamlardı bunlar–; araç durunca yolcular beceriksizce, ayaklarını sürüye sürüye inip State Sokağı'nda sessizce, neredeyse kaçamak bir tavırla yürümeye başladı. Sürücü de indi; alışveriş yapmak için eczaneye girmesini seyrettim. *Bu, biletçinin bahsettiği Joe Sargent olsa gerek,* diye düşündüm ve daha ayrıntıları fark etmeden önce bile, durduramadığım ve açıklayamadığım bir tiksinti dalgasına kapıldım. Yöre sakinlerinin bu adamın sahip olduğu ve kullandığı bir otobüse binmek istememeleri, böyle bir adamla akrabalarının yaşadığı bir yere olabildiğince az gitmeleri son derece doğal geldi birden.

Sürücü dükkândan çıkınca ona daha dikkatli bakarak, edindiğim kötü izlenimin sebebini bulmaya çalıştım. Aşağı yukarı bir seksen boyunda, eski mavi sivil giysiler giymiş, gri ve yıpranmış bir golf şapkası takmış, zayıf, omuzları çökük bir adamdı. Belki otuz beş yaşındaydı... ama cansız ve ifadesiz yüzü incelenmediğinde, boynunun yanlarındaki tuhaf ve derin kırışıklıklar onu daha yaşlı gösteriyordu. Başı dardı ve sulu, pörtlek, mavi gözlerini hiç kırpıştırmıyor gibiydi; basık burunluydu, alnıyla çenesi geriye çekikti, kulakları da dikkat çekici ölçüde güdük kalmıştı. Çıkık, kalın dudağının etrafında ve sert, gözenekli yanaklarında düzensiz öbekler halinde görülen kıvrık, seyrek, sarı tüyler hariç sakalsız gibiydi; cildinin bazı kısımları da sanki bir deri hastalığı yüzünden yer yer soyulmuş gibi tuhaf görünüyordu. İri, damarlı ellerinin grimsi mavi tonu oldukça sıradışıydı. Vücudunun geri kalanına kıyasla oldukça kısa görünen parmaklarını devasa avuçlarına doğru iyice kıvırma alışkanlığına sahipti anlaşılan. Otobüse doğru yürürken ayaklarını garip bir şekilde sürüdüğünü fark ettim ve bu ayakların aşırı büyük olduğunu gördüm. Onları inceledikçe, bu adamın ayağına uygun ayakkabı bulabilmesine şaşıyordum.

Adamın sanki yağlanmış gibi görünmesi de antipatimi artırdı. Balıkçı iskelelerinde çalıştığı veya o civarda oturduğu, ağır kokusundan belliydi. Hangi yabancı kanı taşıdığı konusunda tahmin bile yürütemiyordum. Tuhaflıklarıyla ne Asyalılara, ne Polinezyalılara, ne Levantenlere ne de zencilere benziyordu... ama insanların onu yabancı bulmasının sebebini anlayabiliyordum. Ben şahsen "yabancı" yerine "biyolojik dejenerasyon" terimini kullanmayı yeğlerdim.

Otobüste benden başka yolcu olmayacağını anlayınca canım sıkıldı. Bu sürücüyle yalnız kalma fikri nedense hoşuma gitmemişti. Ama kalkış saati yaklaştıkça huzursuzluğumu yendim ve adamın peşinden otobüse bindikten sonra bir dolar uzatarak tek bir sözcük, "Innsmouth" sözcüğünü fısıldadım. Adam kırk sentlik para üstünü sessizce uzatırken bir an beni merakla süzdü. Epey arkalarda, ama

sürücüyle aynı tarafta bir koltuk seçtim... çünkü yolculuk sırasında sahili seyretmek istiyordum.

Külüstür araç nihayet, sarsılarak hareket etti ve State Sokağı'nı egzoz dumanına boğarak, eski kâgir binaların arasından tangır tungur geçti. Kaldırımlardaki insanlara göz attığımda, otobüse bakmamak –en azından bakıyormuş gibi görünmemek– için tuhaf bir çaba harcıyorlarmış gibi geldi. Sonra sola, High Sokağı'na saptık ve burada daha sarsıntısız ilerledik; cumhuriyetin ilk yıllarına ait eski, görkemli konakların ve daha da eski olan, kolonyal tarzı çiftlik evlerinin önünden uçarcasına geçtikten sonra Lower Green ile Parker Nehri'ni de geride bırakıp, nihayet sahille birlikte göz alabildiğine uzanan, tekdüze bir kıra çıktık.

Hava ılık ve güneşliydi... ama kumlar, hasırotları ve güdük çalılardan oluşan manzara biz ilerledikçe giderek kasvetli bir hal aldı. Pencereden bakınca, mavi denizi ve Plum Adası'nın kumsal şeridini görebiliyordum; dar yolumuz Rowley ile Ipswich'e giden anayoldan ayrıldı ve sahile epey yaklaştık. Görünürde ev yoktu, buralarda trafiğin pek yoğun olmadığını da yolun durumundan görebiliyordum. Hava koşullarıyla yıpranmış, kısa telefon direkleri yalnızca iki hat taşıyordu. Arada sırada geçtiğimiz ilkel ahşap köprülerin altından akan gelgitli dereler yörenin epey içlerine dek uzanıyor ve genel soyutlanmışlığına katkıda bulunuyordu.

Rüzgârla savrulan kumların arasında çotuklar ve harap temel duvarları gözüme ilişiyordu bazen; öyle zamanlarda, okuduğum tarihçelerden birinde bahsedilen eski söylemi, buranın bir zamanlar bereketli ve çok kalabalık bir yerleşim bölgesi olduğunun söylendiğini anımsıyordum. Değişimin 1846'daki Innsmouth salgınıyla birlikte başladığı ve cahil yöre halkının bunun gizli kötülük güçleriyle karanlık bir bağlantısı olduğunu düşündüğü söyleniyordu. Aslında sebep sahil yakınındaki ağaçların bilinçsizce kesilmesiydi; böylece toprak en iyi korunma aracından yoksun kalmış ve rüzgârın kumları dalga dalga savurarak getirmesinin önü açılmıştı.

Sonunda Plum Adası gözden kayboldu ve solumuzda engin At-

las Okyanusu'nun uzandığını gördük. Dar yolumuz yukarı çıkmaya, sarplaşmaya başladı; tekerlek izleriyle kaplı şosenin gökyüzüyle birleştiği ıssız doruğa bakarken tuhaf bir huzursuzluğa kapıldım. Sanki otobüs yukarı çıkmayı sürdürerek, mantıklı dünyayı tamamen geride bırakacak ve gizemli göğün üst katmanlarının bilinmeyen sırlarına karışacaktı. Denizin kokusu keyfimi kaçırmaya başlamıştı, sessizce öne eğilmiş sürücünün sert sırtıyla dar kafası da giderek daha sevimsiz geliyordu. Sürücüye bakarken, başının arkasının neredeyse yüzü kadar kılsız olduğunu gördüm; pul pul olmuş gri kafa derisinde tek tük sarı teller seçiliyordu, o kadar.

Sonra doruğa ulaştık ve ardında uzanan vadiyi gördük; orada, en yüksek noktası Kingsport Tepesi olan ve Ann Burnu'na doğru kıvrılan uzun kayalık silsilesinin hemen kuzeyinde, Manuxet denize karışıyordu. Uzaklardaki sisli ufukta, doruğunda hakkında birçok efsane anlatılan tuhaf ve eski ev bulunan baş döndürücü Tepe'nin siluetini hayal meyal seçebiliyordum; fakat o an, hemen altımdaki daha yakın panoramaya tamamen odaklanmıştım. Söylentilerle gölgelenmiş Innsmouth ile karşı karşıya olduğumu anlamıştım.

Oldukça büyük ve yoğun yapılı bir kasaba olmasına karşın görünürde yaşam belirtisi bulunmaması, orayı ürkütücü kılıyordu. Onca bacanın hemen hiçbirinin dumanı tütmüyordu, ufkun deniz tarafına karşı yükselen üç büyük kilise kulesi de sade ve boyasızdı. Birinin tepesi yıkılmaya yüz tutmuştu ve hem bu kulenin hem de bir diğerinin saat kadranlarının bulunması gereken yerlerde yalnızca büyük, kara boşluklar vardı. Birbirine yakın olan çok sayıda eğik Felemenk çatısının ve üçgen çatının kurtlar tarafından kemirilip çürümüş oldukları rahatsız edici bir netlikle seçiliyordu ve şimdi aşağı inen yolda ilerledikçe, birçok çatının tamamen çökmüş olduğunu görebiliyordum. Büyük, kare şeklinde, Georgia tarzı evler de vardı; bunların sarkık çatılarında küçük kubbeler ve parmaklıklı balkonlar bulunuyordu. Bu evlerin hemen hepsi denize epey uzaktı ve bir iki tanesi az çok iyi durumda gibi görünüyordu. Artık telsiz kalmış, eğik telgraf direkleriyle birlikte karanın içlerine uzanan, terk edilmiş,

paslı, ot bürümüş demiryolu hattının ve eskiden kullanılan, Rowley ile Ipswich'e giden, gözden kaybolmaya yüz tutmuş atlı araba yollarının bu evlerin arasından geçtiğini görüyordum.

Özellikle rıhtım tarafındaki binalar epey çürümüştü; gerçi ortalarında yükselen, küçük bir fabrikaya benzeyen, oldukça bakımlı bir kâgir yapının beyaz kulesini seçebiliyordum. Epeydir kumla kaplı olan liman çok eski bir taş dalgakıranla çevriliydi; bu dalgakıranda oturmakta olan birkaç denizcinin ufak siluetlerini ve uç taraftaki, bir zamanlar bir deniz fenerine aitmiş gibi görünen temelleri ayırt edebilmeye başladım. Bu engelin içinde bir kum uzantısı oluşmuştu; orada birkaç harap kabin, bağlı sandallar ve çeşitli kısımlarda ıstakoz avlama sepetleri gördüm. Yalnızca nehrin çan kuleli yapının önünden akarak güneye kıvrılıp dalgakıranın sonunda okyanusla birleştiği kısım derin gibiydi.

Kıyıda yer yer görülen iskele kalıntılarının uçları kim bilir ne zamandır çürümüş haldeydi; görünüşe bakılırsa en güneydekiler en fazla çürümüş olanlardı. Denizin kabarmış olmasına karşın, epey açıklarda, neredeyse su seviyesinde bulunmasına rağmen tuhaf ve gizli bir kötülüğü barındırır gibi görünen uzun, siyah bir çizgi gözüme ilişti. Bunun Şeytan Resifi olduğunu biliyordum. Oraya bakarken duyduğum yoğun tiksintiye garip bir his eklendi... oranın beni çağırdığını hisseder gibi oldum; tuhaftır ki, ilk izlenimimden daha rahatsız edici geldi bu.

Yolda kimseyle karşılaşmadık ama çeşitli derecelerde harap haldeki metruk çiftliklerin önünden geçtik. Sonra birilerinin kaldığı belli olan birkaç ev fark ettim; pencere camlarının kırık kısımlarına bez parçaları tıkıştırılmıştı, çerçöp atılmış bahçelerinde de deniz kabukları ve balık ölüleri vardı. Çorak bahçelerde çalışan veya aşağıdaki balık kokan kumsalda midye toplayan, cansız görünüşlü insanlar ve yabani otlar bürümüş kapı önlerinde gruplar halinde oyun oynayan, kirli, yüzleri maymuna benzeyen çocuklar gördüm bir iki kez. Nedense bu insanlar kasvetli binalardan daha huzursuz edici geldi; neredeyse her birinin yüz ve hareketlerinde tanım-

layamadığım ve anlayamadığım, içgüdüsel bir şekilde beni rahatsız eden tuhaflıklar vardı. Bu tipik fizik yapısını daha önce bir resimde, belki bir kitapta, korkulu veya hüzünlü bir anımda gördüğümü düşündüm bir an; ama bu sahte anımsayış çabucak geçti.

Otobüs aşağılara indikçe, doğal olmayan dinginliğin ortasında çağlayanların düzenli sesini duymaya başladım. Yolun iki yanında sıralanmış eğik, boyasız evler giderek artıyor ve geride bıraktıklarımıza kıyasla daha kentsel nitelikler sergiliyordu. Panorama daralarak bir sokak manzarasına dönüşmüştü bile; bir Arnavut kaldırımının ve tretuvarın kalıntılarını yer yer seçebiliyordum. Görünüşe bakılırsa bütün evler metruktu ve aralarındaki boşluklarda bulunan yıkık dökük bacalarla bodrum duvarları, oralardaki binaların çöktüğünü gösteriyordu. Hayal edilebilecek en iç bulandırıcı balık kokusu her şeye sinmişti.

Az sonra enine yollar ve kavşaklar belirmeye başladı; soldaki döşenmemiş yollar sahil tarafındaki bakımsız ve yıkık dökük kısımlara uzanıyor, sağdakilerse geçmişte kalmış bir ihtişamın manzaralarını sergiliyordu. Şimdiye dek kasabada insan görmemiştim... ama tek tük ikamet belirtileri – perdeli pencereler ve yol kenarına park edilmiş külüstür otomobiller görmeye başladım. Kaldırım ve tretuvarlar giderek düzeliyordu, ayrıca her ne kadar evlerin çoğu epey eskiyse de –bunlar on dokuzuncu yüzyılın başlarından kalma ahşap ve kâgir binalardı– içlerinde yaşanabilecek şekilde bakımlarının yapıldığı açıktı. Amatör bir antikacı olarak, geçmişin böylesine iyi korunmuş bir şekilde değişmeden kalabilmesi karşısında, başta pis kokulardan duyduğum tiksintinin ve kapıldığım huzursuzlukla genel iğrenme duygusunun neredeyse tamamen geçtiğini hissediyordum.

Ama gittiğim yere varmadan önce, oldukça sarsıcı ve nahoş bir izlenim edinecektim. Otobüs iki yanında kiliseler, ortasında da yuvarlak bir çimenliğin çamurlu kalıntıları bulunan bir çeşit açık meydana veya merkezi noktaya gelmişti; ileride, sağda bulunan kavşaktaki büyük, sütunlu binaya bakıyordum. Yapının bir zamanlar beyaz olan boyası grileşmiş ve yer yer dökülmüştü, alınlığındaki siyah ve

altın sarısı tabelada bulunan silik "Ezoterik Dagon Tarikatı" yazısını da güçlükle okuyabildim. Burası yoz bir tarikata verilmiş eski Mason Binası'ydı demek. Yazıyı okumaya çalışırken, çatlak bir çanın sokağın karşısından gelen kulak tırmalayıcı sesi dikkatimi dağıtınca, hemen dönüp benim tarafımdaki pencereden dışarı baktım.

O ses, evlerin çoğundan eski olduğu belli olan, gotik tarzda kabaca inşa edilmiş, orantısızca yüksek tavanlı ve pencereleri kapalı bir bodruma sahip, kısa kuleli, taş bir kiliseden geliyordu. Baktığım taraftaki saatinin ibreleri olmasa da, o boğuk çan seslerinin saatin on bir olduğunu söylediğini biliyordum. Sonra anlık ve net bir görüntü, ben ne olduğunu kavrayamadan, anlaşılmaz bir dehşete kapılıvermeme yol açınca zamanla ilgili tüm düşünceler aklımdan çıktı. Kilise bodrumunun kapısı açıktı ve içerinin karanlığını dikdörtgen şeklinde sergiliyordu. Ben bakarken, o karanlık dikdörtgenin içinden bir nesne geçti veya geçmiş gibi geldi; anlık bir kâbus fikri beynimi dağladı ve analiz ettiğimde kâbussu tek bir yönünü bile bulamayışım onu iyice delirtici kıldı.

Canlı bir nesneydi bu –sürücü hariç, kasabanın daha derli toplu kısmına girdiğimden beri gördüğüm ilk canlıydı– ve daha sakin bir ruh halinde olsam beni hiç korkutmayacaktı. Onun papaz olduğunu bir an sonra fark ettim; hiç şüphesiz Dagon Tarikatı'nın yerel kiliselerin ritüelini değiştirmesiyle birlikte kullanılmaya başlanan, tuhaf giysiler giymişti. İlk bakışta bilinçaltımın dikkatini çeken ve kapıldığım garip dehşete yol açan şey, adamın başındaki yüksek taçtı muhtemelen; bu taç, dün akşam Bayan Tilton'ın gösterdiği tacın neredeyse tıpatıp aynısıydı. Bu ve harekete geçen hayal gücüm, ayaklarını sürüyerek yürüyen o cüppeli kişinin hatları seçilmeyen yüzüne ve bedenine isimsiz, ürkünç nitelikler katmıştı. Kötü bir sahte anının ürpertici dokunuşunu hissetmem için bir sebep olmadığına kısa sürede karar verdim. Gizemli bir yerel tarikatın üyelerinin, cemaate tuhaf bir şekilde – belki sahipsiz bir hazineden alındığı söylenerek tanıtılmış, eşsiz bir başlık türünü benimsemesi doğal değil miydi?

Şimdi yaya kaldırımlarında tek tük de olsa, yalnız veya iki üç kişilik sessiz gruplar halinde, itici görünüşlü, gençten insanlar görmeye başlamıştım. Bazı harap binaların zemin katlarında kirli tabelalı küçük dükkânlar vardı ve otobüsümüz tangır tungur ilerlerken, park edilmiş bir iki kamyon da gözüme ilişti. Çağlayanların sesi giderek yükseliyordu; sonunda ileride, içinden nehir akan oldukça derin bir kanyon gördüm... buranın üstünden geçen, demir parmaklıklı, geniş anayol köprüsünün ötesinde büyük bir meydan vardı. Otobüsümüz köprünün üstünden gürültüyle geçerken iki tarafa da bakındım ve uçurumun çimenli kenarında veya biraz aşağısında fabrika binaları olduğunu fark ettim. Epey aşağıdaki nehir oldukça gür akıyordu; sağımda, nehrin yukarı tarafında iki ve solumda, nehrin aşağı tarafında en az bir büyük çağlayan bulunduğunu görebiliyordum. Bu noktadan sonrasında gürültü sağır ediciydi. Sonra nehrin üstünden geçip yarım daire şeklindeki, büyük meydana girdik ve sağdaki, tepesinde küçük bir kubbe bulunan yüksek bir binanın önünde durduk; sarı boyası yer yer dökülmüş bu binanın yarı silik tabelasında, oranın Gilman Evi olduğu ilan ediliyordu.

Otobüsten memnuniyetle indim ve valizimi bırakmak için döküntü otel lobisine girdim hemen. Görünürde tek bir kişi –artık "Innsmouthlu tipi" demeye başladığım şeye sahip olmayan yaşlı bir adam– vardı... aklımı kurcalayan soruları ona sormamaya karar verdim; bu otelde tuhaf şeylerin gözlemlendiğini anımsamıştım. Bunun yerine otobüsün çoktan ayrılmış olduğu meydanda gezindim ve manzarayı dikkatle inceleyip takdir ettim.

Arnavut kaldırımlı açık alanın bir tarafında dümdüz akan nehir vardı; diğer tarafta, yarım daire şeklinde dizili, 1800'lerden kalma, eğik çatılı kâgir binaların arasından çıkan birkaç sokak güneydoğu, güney ve güneybatı yönlerinde uzanıyordu. Sokak lambalarının iç karartıcı ölçüde az ve küçük olduğunu –hepsinde de düşük voltajlı ampul vardı– görünce, o gece ayın parlak olacağını bilmeme karşın,

planlarım uyarınca oradan karanlıktan önce ayrılacağıma sevindim. Binaların hepsi de iyi durumdaydı ve on civarı faal dükkân vardı; bunlardan biri First National market zincirinin şubesiydi... diğerlerinin arasındaysa kasvetli bir lokanta, eczane, balık toptancı dükkânı (meydanın doğu ucunda, nehrin yakınında da bir başka balık toptancı dükkânı vardı) ve kasabanın tek sanayi kuruluşu olan Marsh Rafineri Şirketi bulunuyordu. Görünürde on kişi ya var ya yoktu, dört beş tane de ayrı ayrı duran otomobil ve kamyon seçiliyordu. Buranın Innsmouth'un halk meydanı olduğunun söylenmesine gerek yoktu. Doğuda hayal meyal gördüğüm mavi limanın önünde, bir zamanlar güzel olan, Georgia tarzı üç kilise kulesinin çürümekte olan kalıntıları yükseliyordu. Nehrin karşı yakasında, kıyının yakınında da Marsh Rafinerisi olduğunu tahmin ettiğim yerde yükselen beyaz çan kulesini gördüm.

Nedense araştırmalarıma market zinciri şubesinden başlamayı seçtim; oranın personeli Innsmouthlu değildi muhtemelen. Marketle tek bir kişinin, on yedi yaşında bir delikanlının ilgilendiğini gördüm ve canlı, sıcakkanlı olması hoşuma gitti... bana seve seve bilgi verecekmiş gibi görünüyordu. Genel tavrın aksine, bu delikanlı konuşmaya hevesli gibiydi; kasabadan, oranın balık kokusundan ve kaçamak halkından hazzetmediğini kısa sürede anladım. Dışarıdan biriyle iki çift laf etmek onun için rahatlatıcıydı. Arkhamlıydı, Ipswich'ten gelen bir ailenin yanında kalıyordu ve her fırsatta evine dönüyordu. Ailesi Innsmouth'ta çalışmasından hoşlanmasa da buraya tayin edilmişti ve işini kaybetmek istemiyordu.

Innsmouth'ta kütüphane veya ticaret odası bulunmadığını ama herhalde kaybolmadan gezinebileceğimi söyledi. Dediğine göre, geldiğim sokağın adı Federal idi. Onun batısında, ikamet edilen eski ve güzel sokaklar –Broad, Washington, Lafayette ve Adams–, doğusundaysa sahil tarafındaki kenar mahalleler vardı. Eski, Georgia tarzı kiliseleri bu kenar mahallelerde –Anacadde üstünde– bulabilirdim, ama hepsi de çoktan terk edilmişti. Öyle mahallelerde

–özellikle de nehrin kuzeyinde– fazla dikkat çekmemek en iyisiydi, çünkü sakinleri asık suratlı ve saldırgandı. Bazı yabancıların ortadan kaybolduğu bile olmuştu.

Delikanlı bazı yerlerin neredeyse yasak bölge olduğunu acı tecrübelerle öğrenmişti. Örneğin Marsh Rafinerisi'nin, hâlâ kullanılan kiliselerin ve New Church Green'deki sütunlu Dagon Tarikatı Binası'nın civarında fazla oyalanmamak gerekirdi. Bu kiliseler oldukça garipti – hepsi de başka yerlerde mezhepleri tarafından şiddetle reddedilmişti ve görünüşe bakılırsa içlerinde düzenlenen ayinler ve rahiplerinin giysileri çok tuhaftı. İnançları aykırı ve gizemliydi; birtakım mucizevi dönüşümlerle bu dünyada –bir çeşit– bedensel ölümsüzlüğe ulaşılabileceğini ima ediyorlardı. Delikanlının kendi papazı –Arkham'daki Asbury M.E. Kilisesi'nden Doktor Wallace–, Innsmouth'taki hiçbir kiliseye katılmamasını sıkı sıkıya tembihlemişti.

Innsmouth halkına gelince – delikanlı onları nasıl değerlendireceğini bilemiyordu. İnlerinde yaşayan hayvanlar gibi kaçamaktılar ve pek ortalıkta görünmezlerdi; sistemsizce balık avlamak dışında nasıl zaman geçirdiklerini hayal etmek güçtü. Belki de –bol bol kaçak içki içmelerine bakılırsa– gündüzleri alkol tüketip miskince yatıyorlardı. Birbirlerine kasvetli bir şekilde, bir çeşit kardeşlik ve idrakla bağlı gibiydiler – dünyayı küçümsüyorlardı, sanki daha iyi varlık boyutlarına gidebiliyorlarmış gibi. Görünüşleri –özellikle de öylece bakan, asla kırpıştırılmayan ve kapalı görülmeyen gözleri– epey afallatıcıydı, sesleri de iğrençti. Geceleri, özellikle de yılda iki kez, 30 Nisan ve 31 Ekim'de kutladıkları önemli bayramları veya düzenledikleri dini törenler sırasında kiliselerinde dua okumalarını duymak berbattı.

Suya bayılıyor ve hem nehirde hem de limanda bol bol yüzüyorlardı. Şeytan Resifi'ne yüzme yarışı yapmaları çok yaygındı ve ortalıktaki herkes bu zor spora katılabilecek kadar sağlıklı gibiydi. Gerçi düşününce, ortalıkta görünenler yalnızca çok genç insanlardı... bunların da en yaşlıları en kötü görünenlerdi. İstisnalar çoğun-

lukla hiçbir tuhaflığı olmayan insanlardı, oteldeki yaşlı kâtip gibi. Kasabanın yaşlılarına ne olduğunu ve "Innsmouthlu tipinin" yıllar geçtikçe etkisini artıran tuhaf ve sinsi bir hastalık olup olmadığını merak ediyordu insan.

Erginliğe ulaşmış bir bireyde böylesine büyük ve radikal anatomik değişimlere –kafatasının şeklinde olduğu gibi, kemiksel faktörlerle ilgili temel değişimlere– ancak çok ender rastlanan bir hastalık yol açabilirdi elbette, ama bu bile hastalığın görünür özelliklerinin geneli kadar şaşırtıcı ve duyulmamış değildi. Delikanlı böyle bir konuda kesin bir sonuca varmanın zor olduğunu ima etti; ne de olsa, insan Innsmouth'ta ne kadar uzun süre yaşarsa yaşasın, kasabanın yerlileriyle yakınlık kuramazdı.

Delikanlı ortalıktaki örneklerin en kötülerinden bile daha kötü durumda olan birçok kişinin bazı yerlerde kilit altında tutulduğuna emindi. İnsanlar bazen çok garip sesler duyuyordu. Nehrin kuzeyindeki harap rıhtım kulübelerinde gizli tünellerin çıkışlarının bulunduğu, göz önünde olmayan anormal kişilerin oralarda tutulduğu söyleniyordu. Bu kişilerin hangi yabancı kanı taşıdığını –taşıyorlarsa tabii– kestirmek olanaksızdı. Bazen, dış dünyadan devlet görevlileri ve başkaları geldiğinde, özellikle tiksinti uyandırıcı kişilerin ortalıkta olmaması sağlanıyordu.

Bilgi kaynağımın söylediğine göre, yerlilere kasaba hakkında soru sormak boşunaydı. Konuşmaya razı olacak tek kişi, kasabanın kuzey sınırındaki düşkünlerevinde kalan ve zamanını itfaiye merkezi civarında gezinmek ve aylak aylak oturmakla geçiren, çok yaşlı ama normal görünüşlü bir adamdı. Bu ak saçlı zat, Zadok Allen, doksan altı yaşındaydı ve kasabanın ayyaşı olmasının yanı sıra biraz da kafadan çatlaktı. Bir şeyden korkarcasına ikide bir omzunun üstünden geriye bakan, ayıkken yabancılarla konuşmaya asla yanaşmayan, insanlardan uzak duran, tuhaf bir canlıydı. Ama favori zehri sunulduğunda geri çeviremezdi; sarhoş olunca da şaşırtıcı anılarını fısıltıyla, bölük pörçük anlatırdı.

Yine de ondan pek az faydalı bilgi edinilebilirdi; ne de olsa anlat-

tığı öykülerin tümü de imkânsız mucize ve dehşetlerden bölük pörçük bahseden, ancak kendi hastalıklı hayal gücünden kaynaklanmış olabilecek, çılgınca imalardan ibaretti. Kimsenin ona inandığı yoktu, ama yerliler onun yabancılarla içip konuşmasından hoşlanmıyordu; onu sorguya çeker gibi görünmek de her zaman güvenli değildi. Fısıldanan en çılgınca ve popüler söylentilerle asılsız sözlerin bir kısmının kaynağı oydu muhtemelen.

Oranın yerlisi olmayan bazı kasaba sakinleri arada sırada canavarlar gördüklerinden bahsetmişti, ama yaşlı Zadok'un masallarıyla biçimsiz yerlilerin etkisi göz önüne alındığında böyle yanılsamalar şaşırtıcı değildi. Kasabanın yerlisi olmayan hiç kimse asla gece geç vakitte dışarıda kalmazdı çünkü bunu yapmanın akıllıca olmadığı kanısı yaygındı. Hem sokaklar karanlık ve ürkütücü olurdu.

İş hayatına gelince – balıkların bolluğu neredeyse tekinsizdi elbette, ama yerliler bundan giderek daha az yararlanıyordu. Ayrıca fiyatlar düşüyor ve rekabet artıyordu. Kasabanın ticari açıdan can damarı rafineriydi tabii; rafinerinin ticari ofisi meydanda, bulunduğumuz yerin sadece birkaç kapı doğusundaydı. Yaşlı Marsh asla ortalıkta görünmezdi, ama bazen üstü kapalı ve perdeleri çekili bir arabayla rafineriye gittiği olurdu.

Marsh'ın dış görünüşünün değiştiği yönünde türlü türlü söylentiler vardı. Bir zamanlar tam bir züppeydi ve hâlâ, vücudunda meydana gelen çeşitli deformasyonlara uygun hale getirilmiş, Edward dönemi tarzı, redingotlu, şık takım elbiseler giydiği söyleniyordu. Oğulları önceden meydandaki ofisle ilgilenirdi, ama son zamanlarda onlar da pek ortalıkta görünmüyordu... işlerin yükünü genç kuşağa bırakmışlardı. Oğulların ve kız kardeşlerinin, özellikle de yaşı büyük olanların dış görünüşü zamanla epey tuhaflaşmıştı; sağlıklarının da iyi olmadığı söyleniyordu.

Marsh kızlarından biri, sürüngene benzeyen itici bir kadın, o acayip tacınkiyle aynı egzotik geleneğin ürünü olduğu belli olan birçok garip mücevher takıyordu. Bilgi kaynağım bunu pek çok kez fark etmiş ve o mücevherlerin gizli bir korsan ya da iblis hazinesin-

den geldiğinin söylendiğini duymuştu. Papazlar da –veya rahipler... bugünlerde her ne deniyorsa– başlarına bu tür süsler takıyordu, ama ortalıkta göründükleri nadirdi. Delikanlı başka mücevher görmemişti, her ne kadar Innsmouth'ta bunlardan epey olduğu söylense de.

Marshlar kasabadaki diğer üç soylu aileyle –Waite, Gilman ve Eliotlarla– birlikte inzivadaydı. Washington Sokağı'ndaki devasa evlerde yaşıyorlardı ve bazılarının, dış görünüşleri ortalarda gezinmelerine uygun olmayan, kayıtlara ölü olarak geçirilmiş bazı akrabalarını gizlice barındırdıkları söyleniyordu.

Delikanlı birçok sokak tabelasının düşmüş olduğunu söyleyerek beni uyardıktan sonra, kasabanın belli başlı yerlerini gösteren kabataslak ama yeterli bir haritayı benim için özenle çizdi. Bir dakikalık incelemeden sonra hiç kuşkusuz çok işime yarayacağına kanaat getirdiğim bu haritayı bol bol teşekkür ederek cebime koydum. Gördüğüm tek lokantayı pisliğinden dolayı beğenmemiş olduğumdan, daha sonra öğle yemeği niyetine yemek üzere bol bol peynirli kraker ve zencefilli bisküvi aldım. Belli başlı sokakları arşınlayacak, kasabanın yerlisi olmayan birileriyle karşılaşırsam onlarla konuşacak ve saat sekizde kalkacak olan Arkham otobüsüne binecektim. Görebildiğim kadarıyla bu kasaba, toplumsal yozlaşmanın önemli ve aşırı bir örneğiydi; ama sosyolog olmadığımdan, ciddi gözlemlerimi mimarlık alanıyla sınırlı tutacaktım.

Böylece Innsmouth'un dar, gölgeli yollarında sistematik ama biraz da şaşkın bir şekilde gezinmeye başladım. Köprüyü aşıp aşağıdaki çağlayanların gürültüsüne yönelerek Marsh Rafinerisi'nin yakınından geçtim; oradan sanayi sesleri gelmemesi tuhaftı. Bu bina, eskiden kasaba merkezi olduğunu, Devrim'den sonraysa şimdiki Kasaba Meydanı tarafından pabucunun dama atıldığını düşündüğüm geniş bir kavşağın, bir köprünün ve dibinden nehir akan sarp uçurumun yakınındaydı.

Anacadde köprüsünden kanyonu tekrar geçince kendimi tamamen ıssız bir bölgede buldum ve burası nedense içimi ürpert-

ti. Birbirine yakın olan, çökmeye yüz tutmuş Felemenk çatılarının ufuktaki girintili çıkıntılı siluetleri ve üzerlerinde yükselen, eski bir kiliseye ait, tepesi çökmüş, ürkütücü kule, fantastik bir manzara teşkil ediyorlardı. Anacadde'deki bazı evlerde oturanlar olsa da, çoğu evin pencereleri tahta çivilenerek tamamen kapatılmıştı. Toprak ara sokaklarda metruk kulübelerin açık, karanlık pencerelerini gördüm; bu kulübelerin çoğu, temelleri kısmen çökmüş olduğundan, tehlikeli ve inanılmaz açılarla yan yatmıştı. O pencereler dik dik bakan hayalet gözlerini öylesine andırıyordu ki, doğuya sapıp rıhtıma doğru gitmek cesaret istiyordu. Metruk evlerin sayısı arttıkça ve giderek ortaya ıssız bir şehir çıktıkça, bu evlerin uyandırdığı dehşet aritmetiksel değil geometrik olarak artar kesinlikle. Ölümü çağrıştıran, tümsekleri balık gözünü andıran böyle bomboş, sonu gelmez yollar görmek ve örümcek ağlarına, anılara ve fatih solucana terk edilmiş, birbiriyle bağlantılı, karanlık, kasvetli odaları düşünmek insanın içinde en sağlam felsefenin bile dağıtamayacağı, eski çağlardan kalma tiksinti ve korkular uyandırır.

Fish* Sokağı, kâgir ve taştan depolarının çoğunun hâlâ mükemmel durumda olmasıyla farklılık gösterse de, Anacadde kadar ıssızdı. Water** Sokağı da deniz tarafında, eskiden iskelelerin bulunduğu yerlerde büyük boşluklar olması dışında, o sokağın neredeyse tıpatıp aynısıydı. Uzaktaki dalgakırana dağılmış balıkçılar hariç tek bir canlı varlık görmüyor ve limandan gelen dalga sesleriyle Manuxet'in çağlayanlarının gürlemesi dışında ses duymuyordum. Kasaba beni giderek daha çok huzursuz ediyordu; sarsak Water Sokağı köprüsünden geçerek geri dönerken arkama kaçamak gözlerle bakıp durdum. Haritaya bakılırsa, Fish Sokağı köprüsü yıkıktı.

Nehrin kuzeyinde sefil bir hayat tarzının belirtileri, Water Sokağı'nda faal balık paketleme tesisleri, dumanı tüten bacalar ve yer yer seçilen onarılmış damlar, arada sırada gelen ne idüğü belirsiz sesler, kasvetli sokaklarla toprak yollarda ayaklarını sürüyerek yürüyen tek tük insanlar vardı... ama bunu güneyin ıssızlığından

* (İng.) Balık –*çn*
** (İng.) Su –*çn*

bile daha iç karartıcı buldum. Bir kere, bu insanlar kasaba merkezi civarındakilerden daha çirkin ve anormaldi; dolayısıyla birçok kez, ne olduğunu tam olarak çıkaramadığım tamamen fantastik bir şey habisçe anımsatıldı bana. Innsmouth halkındaki yabancı kan buralarda iç kısımlara kıyasla daha baskındı besbelli – "Innsmouthlu tipi" kan bağından çok bir hastalığın göstergesi değil idiyse tabii, ki aksi takdirde bu bölgenin daha ilerlemiş vakaları barındırdığı söylenebilirdi.

Sinirimi bozan bir ayrıntı, duyduğum tek tük hafif seslerin *dağılımıydı.* Normalde yalnızca ikamet edildiği açıkça belli olan evlerden gelmeleri gerekirdi, oysa en çok ön cepheleri tahtalarla en fazla kapatılmış evlerden geliyorlardı. Gıcırtılar, kaçışma sesleri ve ne idüğü belirsiz, boğuk sesler vardı; marketteki delikanlının gizli tünellerden bahsettiğini düşününce huzursuz oldum. O kasabalıların seslerinin nasıl olduğunu merak ettiğimi fark ettim birden. Henüz bu semtte hiç konuşma sesi duymamıştım ve bu durumun değişebileceği düşüncesi anlaşılmaz bir kaygı uyandırıyordu.

Yalnızca Anacadde ve Church* Sokağı'ndaki, güzel ama eski ve viran iki kiliseye bakacak kadar duraksadıktan sonra o berbat rıhtım mahallesinden aceleyle çıktım. Mantıksal olarak sıradaki hedefim New Church Green olmalıydı ama bodrumunda o tuhaf taçlı rahip ya da papazın anlatılamayacak kadar korkutucu siluetini bir anlığına gördüğüm o kilisenin önünden tekrar geçme düşüncesi nedense katlanılmaz geldi. Marketteki delikanlı da kiliselerin ve Dagon Tarikatı Binası'nın yabancılar için tavsiye edilir mekânlar olmadığını söylemişti.

Böylece kuzeye doğru yürümeyi sürdürerek Anacadde'den Martin Sokağı'na geçtim, sonra da içerilere saptım ve Green'in kuzeyindeki Federal Sokağı'ndan sağ salim geçerek, kuzeyde bulunan Broad, Washington, Lafayette ve Adams sokaklarından oluşan çürümüş aristokrat mahallesine adım attım. Karaağaçların gölgesindeki bu eski, ihtişamlı sokaklar bozuk ve bakımsız olsalar da asaletleri-

* (İng.) Kilise –*çn*

ni tamamen yitirmemişti. Birbiri ardınca uzanan konaklar gözümü alıyordu; çoğu harap durumdaydı, tahtalar çivilenerek kapatılmıştı, bahçeleri de bakımsızdı... ama her sokakta bir iki evde ikamet belirtileri seçiliyordu. Washington Sokağı'nda yan yana duran, mükemmel durumda ve bahçeleri bakımlı dört beş ev vardı. Bunların en görkemlisinin –ta Lafayette Sokağı'na dek uzanan geniş, teraslı çiçek bahçelerine sahipti– Yaşlı Marsh'a, rafinerinin hasta sahibine ait olduğunu tahmin ettim.

Bütün bu sokaklarda tek bir canlı bile görülmüyordu; Innsmouth'ta kedi köpek bulunmamasının sebebini merak ettim. Aklımı kurcalayan ve beni rahatsız eden bir başka husus da en bakımlı konakların bile bazılarının üçüncü kat ve tavan arası pencerelerinin panjurlarının sımsıkı kapalı olmasıydı. Bu sessiz yabancılık ve ölüm şehrinde kaçamaklık ve gizlilik hâkim gibi görünüyordu, dört bir yanda pusuya yatmış ve asla kapanmayan sinsi gözler tarafından izlendiğim hissinden de bir türlü kurtulamıyordum.

Solumdaki kulenin çatlak çanı üç kez çalınca ürperdim. Bu seslerin geldiği kısa kuleyi çok iyi anımsıyordum. Washington Sokağı'ndan nehre doğru yürürken, bir zamanlar faal olan bir başka sanayi ve ticaret bölgesi karşıma çıktı; ilerideki fabrika harabesi dikkatimi çekti ve başkalarını da gördüm... sağımdaki geçidin yukarısında eski bir tren istasyonunun kalıntıları ve bunun ötesinde, üstü kapalı bir demiryolu köprüsü bulunuyordu.

Şimdi karşımda gördüğüm sarsak köprüde uyarı tabelası vardı, ama riski göze alarak bir kez daha güney yakasına geçtim... orada yaşam belirtileri tekrar ortaya çıktı. Ayaklarını sürüyerek yürüyen sinsi yaratıklar gizemli bir tavırla gözlerini bulunduğum yöne dikiyordu, yüzü daha normal olan kişiler de soğuk ve meraklı gözlerle bana bakıyordu. Innsmouth hızla katlanılmaz olmaktaydı; o ürkütücü otobüsün hâlâ gelmesine epey olan kalkış saatinden önce bir araç bulup Arkham'a gitme umuduyla, Paine Sokağı'ndan Meydan'a doğru saptım.

Solumdaki harap itfaiye merkezini işte o zaman gördüm ve bi-

nanın önündeki bankta oturarak bakımsız ama anormal görünüşlü olmayan iki itfaiyeciyle konuşan, alelade paçavralar giymiş, kırmızı yüzlü, gür sakallı, sulu gözlü, yaşlı adamı fark ettim. Bu kişi, eski Innsmouth ve gölgesiyle ilgili son derece korkunç ve inanılmaz öyküler anlatan, yarı deli, içkici, doksanlık ihtiyar Zadok Allen olmalıydı elbette.

III

Planlarımı değiştirmeme yol açan şey, kaderin bir cilvesi –veya karanlık, gizemli, alaycı güçlerin işi– olsa gerek. Gözlemlerimi mimarlık alanıyla sınırlı tutmaya karar vereli epey oluyordu ve sanki cerahat toplamış bu ölüm ve çürümüşlük şehrinden bir an önce kurtulmak için taşıt bulma umuduyla Meydan'a doğru hızlı adımlarla yürümekteydim; ama yaşlı Zadok Allen'ı görünce zihnimde oluşan yeni eğilimler kararsızca yavaşlamama yol açtı.

Yaşlı adamın çılgınca, ipe sapa gelmez, inanılmaz efsaneleri üstü kapalı anlatacağı konusunda temin edilmiş ve onunla konuştuğumu kasabanın yerlilerinin görmesinin tehlikeli olacağı konusunda uyarılmıştım; yine de, kasabanın çürüyüşüne şahit olmuş ve eski zamanları gemileriyle, fabrikalarıyla hatırlayan bu ihtiyar tanık, mantıklı hiçbir argümanın vazgeçiremeyeceği bir şekilde cezbediyordu beni. Nihayetinde, en tuhaf ve çılgınca efsanelerin çoğu aslında gerçeğe dayalı sembol ya da alegorilerdir yalnızca – yaşlı Zadok da Innsmouth'ta son doksan yılda olup biten her şeyi görmüş olmalıydı. Merakım sağduyumla ihtiyatlılığıma baskın çıktı ve gençliğin verdiği kibirle, o ihtiyarı ham viskiyle konuşturabileceğimi ve edeceği saçma sapan, abartılı lafların arasından tek tük tarihsel bilgiler edinebileceğimi düşündüm.

Ona hemen oracıkta yaklaşarak konuşmaya başlayamayacağımı biliyordum çünkü itfaiyeciler mutlaka fark edip karşı çıkardı. Bunun

yerine marketteki delikanlının bol bol kaçak içki bulunduğunu söylediği bir yerden içki alarak hazırlık yapayım diye düşündüm. Sonra itfaiye merkezi civarında aylak aylak gezinir gibi yapacak ve yaşlı Zadok ile, sık sık yaptığı yürüyüşlerden birinde karşılaşıverecektim. Delikanlının söylediğine göre Zadok yerinde duramayan biriydi ve itfaiye merkezinde bir iki saatten fazla oturduğu nadirdi.

Meydan'ın hemen yanındaki Eliot Sokağı'nın sonunda bulunan kirli bir ucuzcu dükkânının arka tarafından bir litre viski almam zor olmasa da epey para verdim. Gözlerini dikerek başımda bekleyen pis görünüşlü adam, "Innsmouthlu tipine" biraz sahip olsa da kendi çapında çok kibar davrandı; arada sırada kasabaya gelen muhabbetli insanlara –kamyoncular, altın almaya gelenler gibi insanlara– alışıktı belki de.

Meydan'a geri dönünce, şansın benden yana olduğunu gördüm; çünkü uzun boylu, zayıf, kılıksız, yaşlı Zadok Allen'ın ta kendisi ayaklarını sürüye sürüye Gilman Evi'nin köşesinden saparak Paine Sokağı'ndan çıkıyordu. Yeni aldığım şişeyi planım uyarınca sallayarak adamın dikkatini çektim; az sonra, aklıma gelen en ıssız bölgeye gitmek üzere Waite Sokağı'na saparken, Zadok'un hevesle ayaklarını sürüyerek peşimden gelmeye başladığını fark ettim.

Yolumu marketteki delikanlının çizdiği haritaya göre tayin ediyordum; hedefim güneydeki, daha önce gittiğim, tamamen metruk deniz kıyısıydı. Orada gördüğüm yegâne insanlar, uzaktaki dalgakıranda bulunan balıkçılardı; birkaç sokak güneye giderek bunların görüş alanından çıkabilir, metruk bir iskelede oturacak bir yer bulup yaşlı Zadok'a kimseye görünmeden, istediğim kadar soru sorabilirdim. Henüz Anacadde'ye ulaşmamışken, yaşlı adamın cılız ve hırıltılı bir sesle arkamdan "Hey, beyefendi!" diye seslendiğini duyunca, bana yetişmesine ve litrelik şişeden uzun uzun içmesine izin verdim.

Birlikte Water Sokağı'ndan geçip güneye saparak, her yerde görülen terk edilmişliğin ve çılgınca eğilmiş harabelerin arasından yürürken, yaşlı adamın ağzını aramaya başladım... ama o ihtiyarın dili

beklediğim kadar çabuk çözülmedi. Sonunda, yıkılmaya yüz tutmuş kâgir duvarların arasından denize doğru uzanan çimenli bir açık alan ve bunun ardında, yabani otlar bürümüş, toprak ve tuğladan yapılma bir iskele gördüm. Denize yakın, yosun kaplı taş yığınları oturmaya elverişli gibiydi... kuzeydeki yıkık ambar da oranın etraftan görülmesini engelliyordu. Oranın gizlice, uzun uzun konuşmak için biçilmiş kaftan olduğunu düşündüm; bu yüzden, yol arkadaşımı dar sokaktan indirdim ve yosunlu taşların arasında kendimize oturacak yer beğendik. Oradaki ölüm ve terk edilmişlik havası tüyler ürperticiydi, balık kokusu da neredeyse katlanılmazdı; ama hiçbir şeyin beni yıldırmasına izin vermemekte kararlıydım.

Arkham'a gidecek sekiz otobüsüne yetişeceksem, konuşmak için aşağı yukarı dört saatim kalıyordu... bu yüzden, yaşlı içkiciye biraz daha içki içirdim; bir yandan da mütevazı öğle yemeğimi yiyordum. Zadok'un şarapçılarda görülen gevezeliğinin sersemlik haline dönüşmesini istemediğimden, ikramda bulunurken abartmamaya özen gösteriyordum. Zadok'un kaçamak ve ketum tavrı bir süre sonra geçmeye başladı ama Innsmouth ve gölgeli geçmişiyle ilgili sorularımı geçiştirmeyi sürdürmesi epey canımı sıktı. Güncel konulardan bahsedip saçmalayarak, gazeteleri iyi takip ettiğini ve köy tarzı, vecizeli felsefe yapma yönündeki güçlü eğilimini sergiliyordu.

İkinci saatin sonlarına doğru, litrelik viskimin sonuç almaya yetmeyeceğinden kaygılanmaya ve yaşlı Zadok'u orada bırakıp daha fazla viski almaya gitsem mi diye düşünmeye başladım. Neyse ki tam o sırada talih, sorularımın başlatamadığı açılışı yaptırdı; hırıltılı bir sesle, daldan dala atlayarak konuşan ihtiyarın sözlerinin niteliği değişince, öne eğilip dikkatle dinledim. Sırtım balık kokulu denize dönüktü, Zadok ise denize karşı oturuyordu ve bir şey, manzarada gezinen bakışlarının uzakta alçak bir şerit halinde uzanan, o sırada dalgaların üstünde açıkça ve neredeyse büyüleyici bir şekilde yükselen Şeytan Resifi'ne odaklanmasına yol açtı. O görüntü hoşuna gitmemiş olacak ki, Zadok sırdaş gibi fısıldamasıyla ve çokbilmişçe, yan yan bakmasıyla son bulan bir dizi hafif küfre başladı. Bana doğ-

ru eğildi, ceketimin yakasını kavradı ve yanlış anlaşılması olanaksız birtakım üstü kapalı sözler fısıldadı.

"İşte her şeyin başladığı yer – derin suların başlangıcındaki o lanetli yer, tüm kötülüklerin yuvası. Cehennemin kapısı – hiçbir iskandil savlosunun erişemeyeceği kadar derinlerde, denizin dibinde. Yaşlı Kaptan Obed bunu yaptı – o ki, Güney Denizi adalarında kendisi için hayırlı olandan fazlasını bulmuştu.

"O zamanlar milletin işleri kesattı. Ticaret azalıyor, fabrikalar – yeniler bile– müşteri kaybediyordu... erkeklerimizin en iyileri de ya 1812 Savaşı'nda hükümet izniyle korsanlık yaparken öldürülmüş ya da *Elizy* briği ve *Ranger* mavnasıyla birlikte kaybolmuştu – ki iki gemi de Gilmanlarındı. Obed Marsh'ın üç faal gemisi vardı – gulet *Columby,* brik *Hetty* ve bark *Sumatry Queen.* Doğu Hindistan ve Pasifik ticaretiyle uğraşmayı sürdüren bir tek oydu, gerçi Esdras Martin'in barkentini *Malay Pride*'ın yirmi sekizde bile seyahat ettiği oldu.

"Kaptan Obed gibisi görülmemiştir – Şeytan'ın yaşlı bacağı! Heh heh! O uzak yerlerle ilgili anlattıklarını, bütün millete Hıristiyan toplantılarına gidiyorlar ve yüklerine uysalca boyun eğip katlanıyorlar diye aptal demesini hatırlıyorum. Doğu Hint Adalarındaki yerlilerin bazılarının yaptığı gibi daha iyi tanrılara, adak karşılığında balıkları bollaştıran ve milletin dualarına cidden karşılık veren tanrılara tapsanız daha iyi olur diyordu.

"İkinci kaptanı Matt Elliot da epey konuşuyordu, yalnız o milletin kâfirce işler yapmasına karşıydı. Otaheité'nin doğusundaki bir adadan, orada bilinen her şeyden daha eski bir sürü taş harabe olduğundan, bunların Caroline Adalarındaki Ponape'de bulunan harabelere benzediğinden, ama Paskalya Adası'ndaki büyük heykelleri andıran taştan yüzlere sahip olduğundan bahsediyordu. Buranın civarında bulunan küçük bir volkanik adadaki harabelerde de başka heykeller varmış – bir zamanlar sualtındaymış gibi aşınmış olan bu harabeler korkunç canavarların resimleriyle kaplıymış.

"Eh, Matt'in dediğine göre, oradaki yerliler istemedikleri kadar

çok balık avlıyormuş ve tuhaf bir çeşit altından yapılma, üzerleri tıpkı o küçük adadaki harabelerin her tarafına kazınmış olanlar gibi canavar resimleriyle kaplı bilezikler, pazıbentler ve başlıklar takıyorlarmış – bu resimlerdeki canavarlar balıksı kurbağalar veya kurbağamsı balıklar gibiymiş ve sanki insanmışlar gibi çeşitli pozisyonlardaymış. Yerlilerin bütün bunları nereden bulduğunu kimse bilmiyormuş ve hemen yanlarındaki adalarda balık kıtlığı varken o kadar balık tutabilmelerine diğer yerlilerin hiçbiri akıl sır erdiremiyormuş. Matt ile Kaptan Obed de şaşırmışlar. Obed her yıl bir sürü yakışıklı gencin ortadan kaybolduğunu ve yaşlıların sayısının az olduğunu da fark etmiş. O yerlilerin bazılarının da Kanaklara göre bile fazla tuhaf göründüğünü düşünmüş.

"Obed o kâfirlerden gerçeği öğrenmeyi başarmış. Bunu nasıl yaptı bilmiyorum ama yerlilerin taktığı o altına benzer şeyleri takas yoluyla almakla başlamış işe. Onları nereden bulduklarını, daha fazla bulup bulamayacaklarını sormuş ve sonunda yaşlı kabile reisinin (ona Walakea diyorlarmış) ağzından baklayı almış. O yaşlı, yaygaracı herife Obed'den başka kimse inanmıyormuş... ama Kaptan insan sarrafıydı. Heh heh! Şimdi de ben anlatınca kimse inanmıyor, senin de inanacağını sanmıyorum genç adam – gerçi sana bakıyorum da, sanki bakışların Obed'inkiler gibi delici."

Yaşlı adamın fısıldayan sesi giderek hafifledi; anlattıklarının sarhoşluğun getirdiği hayallerden başka bir şey olamayacağını bilmeme karşın, korkunç ve samimi tonlamasının ürkütücülüğü karşısında ürperdiğimi fark ettim.

"Eh, Obed bu dünyada çoğu insanın asla duymadığı, duysalar da inanmayacakları şeyler olduğunu öğrendi beyefendi. Görünüşe bakılırsa bu Kanaklar genç adamlarını ve bakire kızlarını denizin altında yaşayan tanrısal yaratıklara öbek öbek kurban ediyorlar ve karşılığında çeşitli şekillerde ödüllendiriliyorlarmış. Bu yaratıklarla, o tuhaf harabelerin bulunduğu küçük adada karşılaşmışlar; o korkunç, kurbağa-balık karışımı canavar resimleri de bunların resimleriymiş. Belki bütün denizkızı efsanelerini başlatanlar da o türden

yaratıklardı. Denizin dibinde bir sürü şehirleri varmış, bu ada da oradan yükselmiş. Ada birden su yüzeyine çıktığında, taş binalardaki bazı yaratıklar sağ kalmış. Kanaklar onların aşağıda yaşadığını böyle öğrenmiş. Korkularını yener yenmez işaretlerle konuşmaya başlamış, çok geçmeden de bir anlaşma yapmışlar.

"O yaratıklar insan kurbanlardan hoşlanıyormuş. Çağlar önce onlara insanlar verilirmiş ama bir süre sonra yukarıdaki dünyayla bağlantılarını kaybetmişler. Kurbanlara ne yaptıklarını bilmiyorum, Obed de sormaya pek hevesli değildi herhalde. Ama kâfirler için sorun olmamış çünkü zor zamanlar geçiriyorlarmış ve her şey hakkında umutsuzmuşlar. Yılda iki kez –Mayıs Arifesi'nde ve Cadılar Bayramı'nda–, belirli sayıda genci o deniz yaratıklarına teslim ediyorlarmış. Yaptıkları oyma biblolardan da veriyorlarmış. Yaratıklar da buna karşılık bol bol balık –balıkları denizin dört bir yanından sürerek getiriyorlarmış–, arada sırada da o altına benzer zımbırtılardan vermeyi kabul etmiş.

"Eh, dediğim gibi, yerliler o yaratıklarla küçük volkanik adada karşılaşmış – kanolara binip adaklarla filan oraya gidiyor ve kendilerine verilen altın benzeri mücevherlerle geri dönüyorlarmış. Yaratıklar başta ana adaya çıkmasalar da, bir süre sonra bunu istemeye başlamışlar. Görünüşe bakılırsa, yerlilerle kaynaşmanın ve önemli günlerde – Mayıs Arifesi'nde ve Cadılar Bayramı'nda ortak ayin yapmanın özlemini çekiyorlarmış. Anlarsın ya, hem denizde hem karada yaşayabiliyorlarmış – amfibi denen yaratıklardan olsalar gerek. Kanaklar diğer adalardaki insanların, onların varlığını öğrenirlerse hepsini öldürmek isteyebileceğini söylemiş – ama yaratıklar bunu umursamadıklarını çünkü isteseler bütün insanları, daha doğrusu bir zamanlar kayıp Eskiler (her kim iseler) tarafından kullanılan birtakım işaretlere sahip olmayan herkesi öldürebileceklerini söylemiş. Ama uğraşmak istemediklerinden, adaya gelen olursa saklanıyorlarmış.

"İş o karakurbağaya benzeyen balıklarla çiftleşmeye gelince Kanaklar başta biraz duraksamış ama sonra meseleye yeni bir boyut

katan bir şey öğrenmişler. Anlaşılan insanoğlunun öyle su canavarlarıyla bir çeşit yakınlığı varmış – bütün canlılar sudan gelmiş ve geri dönmek için biraz değişmeleri yeterliymiş. O yaratıklar Kanaklara, kanlarını karıştırırlarsa çocuklarının başta insan gibi görüneceğini, ama zamanla o yaratıklara benzeyeceğini, en sonunda da denize atlayıp aşağıdaki ana topluluğa katılacağını söylemiş. İşin önemli kısmı şu ki, genç adam – balıksı yaratıklara dönüşüp denize atlayanlar *asla ölmeyecekmiş*. O yaratıklar şiddet yoluyla öldürülmedikçe ölmüyormuş.

"Eh, görünüşe bakılırsa Obed onları tanıdığında, artık adalıların hepsi de derin sularda yaşayan o yaratıkların balık kanıyla doluymuş. Yaşlandıkça bu durumları daha çok belli oluyormuş ve denize atlayıp orayı terk etmek isteyene dek gözden uzak tutuluyorlarmış. Bazıları diğerlerinden daha fazla değişiyormuş, bazılarıysa asla denize atlayacak kadar değişmiyormuş; ama çoğunun değişimi tam o yaratıkların dediği şekilde oluyormuş. Doğuştan o yaratıklara benzeyenler daha genç yaşta değişirken, neredeyse insan gibi görünenlerden bazıları yetmişlerini geçene dek adada kalıyormuş... genellikle daha önce deniz dibine deneme yolculukları yapsalar da. Denize gidenlerin çoğu sık sık ziyaret için dönüyormuş... dolayısıyla bir insanın iki yüz yıl kadar önce karayı terk etmiş, dedesinin dedesinin babasıyla bol bol sohbet etmesi olağanmış.

"Herkes ölüm kaygısından kurtulmuş –denize temelli olarak gitmeden önce, komşu adalarla yapılan kano savaşları, aşağıdaki deniz tanrılarına kurban edilmek, yılan ısırığı, salgın ve hastalık gibi sebeplerden ölebiliyorlarmış, o kadar–, geçirdikleri dönüşüm de bir süre sonra çok da korkunç gelmemeye başlamış – hatta dönüşmeyi hevesle bekler olmuşlar. Aldıklarının verdiklerine değdiğini düşünüyorlarmış – yaşlı Walakea'nın anlattıkları üzerine biraz kafa yorunca Obed de aynı sonuca vardı sanırım. Ama Walakea hiç balık kanı taşımayan nadir yerlilerdenmiş – çünkü diğer adalardaki soylularla evlenen, soylu bir aileye mensupmuş.

"Walakea, Obed'e deniz yaratıklarıyla ilgili bir sürü ayin ve bü-

yülü söz öğretmiş; köyde bulunan, insanlıktan çıkacak kadar dönüşmüş bazı kişileri görmesine de izin vermiş. Ama onun denizden çıkagelen yaratıkları görmesine nedense asla izin vermemiş. Sonunda Obed'e kurşun gibi bir şeyden yapılmış, tuhaf bir zımbırtı vermiş; bununla o deniz yaratıklarını herhangi bir yerde, civarda yuvaları varsa çağırmanın mümkün olduğunu söylemiş. Bunu denize daldırıp doğru duaları filan etmek yeterliymiş. Walakea o yaratıkların tüm dünyaya yayıldığını, dolayısıyla da arayan herkesin bir yuva bulabileceğini ve istediği buysa onları çağırabileceğini söylemiş.

"Matt bu işten hiç hoşlanmamış... Obed'in o adadan uzak durmasını istiyormuş; ama gözünü kâr hırsı bürümüş olan Kaptan, o altınımsı şeyleri çok ucuza alabileceğini ve bu işe odaklanırsa iyi para kazanabileceğini fark etmiş. İşler yıllarca bu şekilde sürüp gitmiş; Obed o mücevherlerden yeterince biriktirince Waite'in eski, harap dokuma atölyesini satın alıp rafineriye dönüştürmüş. Topladığı altınımsı şeyleri ilk aldığı haliyle satmıyormuş, millet soru sormasın diye. Gerçi arada sırada tayfasından birilerinin bir parçayı çalıp sattığı oluyormuş, her ne kadar susmaya yeminliyseler de; Obed de kadınlarının insan işi gibi görünen bazı mücevherleri takmasına izin veriyormuş.

"Eh, Obed otuz sekiz yılında –ben yedi yaşındayken–, iki yolculuk arasında adadan uzak kaldığı bir sırada yerlilerin hepsinin öldürüldüğünü öğrenmiş. Görünüşe bakılırsa diğer adaların sakinleri olup bitenleri fark edip harekete geçmişler. Ellerinde deniz yaratıklarının korktukları yegâne şeyler olduğunu söyledikleri eski büyü sembollerinden vardı herhalde. Deniz dibinden tufandan da eski yıkıntılara sahip bir ada fırladığında Kanakların eline neler geçmiştir kim bilir. O herifler dindarmış... ana adada ve küçük volkanik adada, harabelerin parçalanamayacak kadar büyük kısımları hariç taş üstünde taş bırakmamışlar. Bazı yerlerde, üzerinde şimdilerde gamalı haç denen şeye benzer işaretlerden bulunan küçük taşlar –sanki tılsım niyetine– saçılıymış. Bunlar Eskiler'in işaretleriydi herhalde. Ada halkının kökü kazınmış, altına benzer şeylerden eser

kalmamış, civarda yaşayan Kanaklar da bu konuda tek kelime etmeye yanaşmıyormuş. Hatta o adada insanların yaşamış olduğunu bile kabul etmiyorlarmış.

"Normal ticaretinde işleri epey kesat olduğundan, Obed bu durum karşısında yıkıldı tabii. Innsmouth'un tamamı da etkilendi, ne de olsa denizciliğin revaçta olduğu zamanlarda tayfalar gemi sahiplerinin kârından pay alırdı. Kasaba halkının çoğu, zor zamanlar karşısında boyunlarını büküp koyun gibi köşelerine çekildi; oysa kötü durumdaydılar, çünkü balıklar azalıyordu ve atölyeler de çok iş yapmıyordu.

"İşte o zaman Obed millete sövüp savmaya, koyun gibi kafasız olduklarını ve onlara yardımı dokunmayan bir Hıristiyan tanrısına dua ettiklerini söylemeye başladı. Kendilerine gerçekten gerekli şeyler veren tanrılara dua eden insanlar tanıdığını ve yanında güvenilir adamlar olursa, epey balık ve altın getirecek birtakım güçleri belki kontrol altına alabileceğini söyledi. *Sumatry Queen*'de çalışmış ve o adayı görmüş olanlar Obed'in ne demek istediğini hemen anladı tabii, bahsini duydukları o balıksı yaratıklara yaklaşmaya da pek hevesli değillerdi... ama meselenin içyüzünü bilmeyenler Kaptan'ın sözlerinden etkilendi ve onları sonuca ulaştıracak dine geçmeleri için Obed'in ne yapması gerektiğini sormaya başladılar."

Yaşlı adam bu noktada duraksadı, bir şeyler mırıldandı ve karamsar, endişeli bir sessizliğe büründü; omzunun arkasına kaygıyla göz attı, sonra da dönüp uzaktaki siyah resife büyülenmiş gibi uzun uzun baktı. Onunla konuştuğumda karşılık vermeyince, şişeyi bitirmesine izin vermem gerektiğini anladım. Duyduğum çılgınca masal beni derinden etkilemişti çünkü hem birçok efsaneyi bölük pörçük bilen hem de yaratıcı birinin hayal gücüyle karmaşıklaştırılmış ve Innsmouth'un tuhaflığında temellenen bir çeşit kaba alegori içeriyor gibi gelmişti. O hikâyenin temelde doğru olduğuna bir an bile inanmış değildim; yine de içime biraz korku düşürmüştü... belki de bunun sebebi, bahsedilen tuhaf mücevherlerin belli ki Newburyport'ta gördüğüm habis taca benzemesiydi. Belki de o ta-

kılar sahiden de tuhaf bir adadan gelmişti; o çılgınca öyküleriyse bu iyi kalpli ihtiyardan çok, müteveffa Obed uydurmuştu muhtemelen.

Zadok'a şişeyi verdim; içindekini son damlasına kadar içti. O kadar viskiyi kaldırabilmesi şaşırtıcıydı; tiz, hırıltılı sesi hiç kalınlaşmamıştı. Ağzını yaladığı şişeyi cebine koydu, ardından da başını sallayarak kendi kendine mırıldanmaya başladı. Anlamlı laflar ederse duyabilmek için ona doğru eğilince, leke leke olmuş gür sakalının ardında alaycı bir gülümseme görür gibi oldum. Evet – gerçekten bir şeyler söylüyordu ve çoğunu anlayabiliyordum.

"Zavallı Matt – Matt, o hep buna karşıydı – milleti kendi tarafına çekmeye çalıştı ve vaizlerle uzun uzun konuştu – boşuna – Kongregasyoncu papazı kasabadan kovdular, Metodist olan da kendi isteğiyle ayrıldı – Azimli Babcock'ı, Baptist papazı bir daha görmedim – Yehova'nın Gazabı – o zamanlar küçücüktüm, ama duyduklarımı duydum ve gördüklerimi gördüm – Dagon ve Ashtoreth – Belial ve Beëlzebub – Altın Buzağı ve Kenan Diyarı'yla Filistinlilerin putları – Babil'in iğrençliklerini andıran – *Mene, mene, tekel, upharsin*–"

Tekrar sustu; sulu, mavi gözlerindeki ifadeyi görünce, bayılmak üzere olmasından korktum. Ama omzunu hafifçe sarstığımda, şaşırtıcı bir tetiktelikle bana döndü ve yine anlaşılmaz laflar etti.

"Bana inanmıyorsun ha? Heh heh heh – o zaman söyle bakalım genç adam, niye Kaptan Obed gecenin köründe yanında yirmi civarı kişiyle Şeytan Resifi'ne kürek çekerek gidip, rüzgâr doğru yönden estiğinde tüm kasabadan duyulacak kadar yüksek sesle ilahi okuyordu? Söylesene, ha? Obed'in resifin diğer tarafındaki, uçurum gibi olan kısımdaki derin sulara ağır şeyler atıp durmasının sebebini de söyle? Walakea'nın ona verdiği, tuhaf şekilli, kurşun zımbırtıyla ne yaptığını da söyle? Ha, delikanlı? Peki Mayıs Arifesi'nde, ardından da Cadılar Bayramı'nda ulurken ne söylüyorlardı? Neden yeni kilise papazları –ki eskiden denizciydiler– garip cüppeler giyip, her taraflarına Obed'in getirdiği o altına benzeyen şeylerden takıyorlar? Ha?"

Sulu, mavi gözlerindeki ifade artık neredeyse vahşi ve manyak-

çaydı... kirli beyaz sakalı da elektriklenip dikelmişti. Yaşlı Zadok irkilip geri çekildiğimi görmüş olacak ki, şeytani bir şekilde kıkırdamaya başladı.

"Heh heh heh heh! Anlamaya başladın ha? O günlerde yerimde olmak isterdin belki; geceleri evimin tepesindeki kubbeden bakınca, denizde yaratıklar görüyordum. Ah, sana şunu söyleyebilirim ki ufak tefek insanların büyük kulakları olur, ben de Kaptan Obed ve resife giden diğerleri hakkında söylenenlerin hiçbirini kaçırmıyordum! Heh heh heh! Babamın gemici dürbününü alıp kubbeye çıktığım ve resifin kıpır kıpır şeylerle kaplı olduğunu, bunların ay çıkar çıkmaz denize atladığını gördüğüm geceye ne demeli? Obed ile arkadaşları bir balıkçı kayığındaydılar, ama diğer uçtan derin sulara atlayan şeyler bir daha yukarı çıkmıyordu... bir kubbede tek başına durup, *insan olmayan* o şeyleri seyreden küçük bir çocuk olmak ister miydin?... Ha?... Heh heh heh heh..."

Yaşlı adam histerikleşiyordu, ben de isimsiz bir kaygıyla titremeye başlamıştım. Pençeyi andıran, boğumlu elini omzuma koydu; elinin titremesi sırf neşeden değilmiş gibi geldi.

"Diyelim ki bir gece resifin ötesinde, ağır bir şeyin Obed'in kayığından denize atıldığını gördün ve ertesi gün, genç bir adamın evinden kaybolduğunu öğrendin? Ha? Hiram Gilman'ı bir daha gören oldu mu? Oldu mu? Peki ya Nick Pierce'ı, Luelly Waite'i, Adoniram Saouthwick'i ve Henry Garrison'ı? Ha? Heh heh heh heh... Elleriyle, işaret diliyle konuşan şeyler... gerçek ellere sahip olanlar...

"Eh, Obed'in işleri o sıralar düzelmeye başladı beyefendi. İnsanlar onun üç yardımcısının, daha önce kimsenin onlarda görmediği, altına benzeyen şeyler taktıklarını görüyordu... rafineri bacasından da tekrar duman tütmeye başladı. Zenginleşen başkaları da vardı – öldürülmeye uygun balıklar limana akın etmeye başladı; Newb'ryport, Arkham ve Boston'a gemilerle kim bilir ne kadar büyük kargolar gönderiyorduk. Obed eski demiryolu yan hattını o sıralar yaptırdı. Balıkların bolluğunu duyan bazı Kingsportlu balıkçılar şalopalarla geldi ama sonra ortadan kayboldular. Bir daha onları

gören olmadı. Tam o sırada bizimkiler Ezoterik Dagon Tarikatı'nı kurup, Mason Binası'nı Calvary Tapınak Şövalyeleri'nden satın aldı... heh heh heh! Mason olan Matt Eliot o binanın satılmasına karşı çıktı ama tam o sırada ortadan kayboldu.

"Unutma ki, Obed'in işlerin tam o Kanak adasındaki gibi olmasını istediğini söylemiyorum. Başta kaynaştırma yapmayı da, denize atlayıp balığa dönüşerek sonsuza dek yaşayacak gençler yetiştirmeyi de hedeflemiyordu bence. O altın zımbırtılardan istiyordu ve bunun için ağır bedel ödemeye hazırdı, *diğerleri de* başta tatmin oldular herhalde...

"Kırk altı senesinde, kasaba kendi haline bakıp düşünmeye başladı. Pek çok kişi sırra kadem basmıştı – pazar günleri çılgınca vaazlar veriliyordu – o resiften çok fazla bahsediliyordu. Kubbeden gördüklerimi Belediye Meclisi Üyesi Mowry'ye anlatmakla buna ben de biraz katkıda bulundum sanırım. Bir gece bir grup oluşturuldu ve Obed'in adamlarını resife kadar takip ettiler; kayıklardan birbirlerine ateş ettiklerini duydum. Ertesi gün, Obed ve başka otuz iki kişi hapisteydiler; herkes neler olduğunu, onların neyle suçlanacağını merak ediyordu. Tanrım, birileri ileriyi görebilseydi... birkaç hafta sonra, denize o kadar uzun süre hiçbir şey atılmayınca..."

Zadok korku ve bitkinlik belirtileri gösteriyordu; bir süre suskun kalmasına izin verdim, endişeyle saatime bakıp dursam da. Deniz yükseliyordu ve dalgaların sesi Zadok'u canlandırdı sanki. Denizin yükselmesine sevindim çünkü balık kokusu katlanılır hale gelirdi belki. Tekrar Zadok'un fısıltılarına kulak kabarttım.

"O korkunç gece... onları gördüm... kubbedeydim... ordu halindeydiler... sürü halindeydiler... kayalığı kaplamışlardı ve limandan Manuxet'e yüzüyorlardı... Tanrım, o gece Innsmouth sokaklarında olan şeyler... kapımızı sarstılar ama babam açmadı... sonra Belediye Meclisi Üyesi Mowry'yi bulup bir şeyler yapmak için, elinde misket tüfeğiyle mutfak penceresinden çıktı... Yığınlar halinde cesetler ve can çekişenler... silah sesleri ve çığlıklar... Eski Meydan, Kasaba Meydanı ve New Church Green'den gelen bağrışmalar... hapishane-

ye girdiler... bildiri... hıyanet... dışarıdan gelip de halkımızın yarısının sırra kadem bastığını görenlere veba yüzünden dediler... Obed ve o yaratıklara katılanlarla çenesini tutanlardan başka kimse kalmadı... babamdan bir daha haber alamadım..."

Yaşlı adam soluk soluğa ve ter içindeydi. Omzumu iyice sıktı.

"Sabahleyin her şey temizlendi – ama *izler* vardı... Obed idareyi ele aldı ve işlerin değişeceğini söyledi... kilise toplantılarında *diğerlerinin* bizimle ibadet edeceğini ve bazı evlerde *misafirlerin* ağırlanmasının gerekeceğini söyledi... *onlar* tıpkı Kanaklar gibi bizlerle de kaynaşmak istiyormuş, Obed de onları durdurma gereği duymuyordu... Obed iyice keçileri kaçırmıştı... bu konuda tam bir deli gibi davranıyordu. Onların bize balık ve hazine getirdiğini, bu yüzden de istedikleri şeyi elde etmeleri gerektiğini söylüyordu...

"Dış görünüş itibarıyla hiçbir şey değişmeyecekti, yalnız kendimiz için neyin iyi olduğunu biliyorsak yabancılardan uzak durmamız gerekiyordu. Hepimiz Dagon Yemini etmek zorunda kaldık; bazılarımız sonradan ikinci ve üçüncü yeminleri de etti. Özel hizmetlerde bulunanlar özel ödüller alıyordu –altın filan gibi–. Direnmek boşunaydı çünkü aşağıda o yaratıklardan milyonlarca vardı. Yüzeye çıkıp da insanoğlunun soyunu tüketmemeyi yeğliyorlardı, ama ele verilirlerse ve mecbur kalırlarsa, bu sonucu getirecek pek çok şey yapabilirlerdi. Bizler Güney Denizi'ndeki insanlarda bulunan türden, eski tılsımlara sahip değildik... Kanaklar da sırlarını vermeye asla yanaşmazdı.

"Yeterince kurban, yabanilerin beğeneceği türden incik boncuk ve istediklerinde kasabada barınacak yer verildiği sürece bizi kendi halimize bırakıyorlardı. Dışarıda öyküler anlatabilecek yabancılara ilişmiyorlardı – yani meraklılar dışında. İmanlılar grubundaki –Dagon Tarikatı'ndaki– herkes ve çocuklar asla ölmeyecek, bir zamanlar hepimizin geldiği yere, Hydra Ana'yla Dagon Baba'ya geri döneceklerdi – *Iä! Iä! Cthulhu fhtagn! Ph'nglui mglw'nafh Cthulhu R'lyeh wgah-nagl fhtagn*–"

Yaşlı Zadok saçmalamaya başlamıştı hızla; nefesimi tuttum. Za-

vallı ihtiyar – içkisi ve ayrıca dört bir yanındaki çürüme, yabancılaşma ve hastalığa duyduğu nefret, o üretken ve yaratıcı beynini kim bilir nasıl halüsinasyonların derinliklerine, acıklı bir şekilde atmıştı! Şimdi inlemeye başlamıştı ve kırışıklı yanaklarından akan yaşlar, sakalının içlerinde gözden kayboluyordu.

"Tanrım, on beş yaşımdan beri gördüklerim – *Mene, mene, tekel, upharsin!* – İnsanlar ortadan kayboluyordu, insanlar kendini öldürüyordu – Arkham ve Ipswich gibi yerlerde, olanları anlatanlara deli gözüyle bakılıyordu – şimdi sen de deli olduğumu düşünüyorsun – ama Tanrım, neler gördüm – Aslında beni çoktan öldüreceklerdi, çok şey biliyorum çünkü... ama Obed'in birinci ve ikinci Dagon Yeminlerini ettim, bu yüzden de bildiklerimi kasıtlı ve bilinçli olarak anlattığım onlardan kurulu bir mahkemede kanıtlanamadığı sürece koruma altındayım... ama üçüncü Yemin'i etmedim,– ölürüm daha iyi –

"İç Savaş sırasında, *kırk altıdan beri doğan çocuklar* – yani bir kısmı büyümeye başladığında işler kötüleşti. Korkuyordum – o korkunç geceden sonra hiçbir yeri gözetlemedim – *onlardan* – birini de hayatımda hiç yakından görmedim. Yani safkan olanları. Savaşa gittim ve biraz cesaretim ya da aklım olsa geri dönmez, uzak bir yere yerleşirdim. Ama insanlar bana yazıp, durumun o kadar kötü olmadığını söyledi. Bunun sebebi, altmış üçten sonra kasabada devletin askere alma görevlilerinin olmasıydı sanırım. Savaştan sonra işler eskisi kadar kötüleşti. İnsanlar azalmaya başladı – fabrikalar ve dükkânlar kapandı – gemi nakliyeciliği bitti ve liman tıkandı – demiryolu hattı yarım bırakıldı – ama *onlar*... onlar Şeytan'ın o lanetli resifinden gelerek nehirde ileri geri yüzmekten asla vazgeçmedi – ve giderek daha fazla tavan arası penceresi tahtalarla kapatıldı, içinde kimse olmaması gereken evlerden de giderek daha çok ses duyulmaya başladı...

"Dışarıdaki insanlar hakkımızda öyküler anlatıyor – sorduğun sorulara bakılırsa, bunlardan epey duymuşsun – arada sırada gördükleri şeylerle ve hâlâ bir yerlerden gelen, tamamı eritilmemiş o tuhaf mücevherlerle ilgili öyküler – ama ellerinde asla kesin kanıt

olmaz. Kimse hiçbir şeye inanmaz. O altına benzeyen şeylere korsan ganimeti diyorlar, Innsmouth halkının da yabancı kanı taşıdığını veya hasta filan olduğunu söylüyorlar. Buralılar da olabildiğince çok yabancıyı kaçırıyor, geri kalanları da özellikle geceleri fazla meraklı olmamaya teşvik ediyorlar. Hayvanlar –atlar ve katırlar– o yaratıklarla karşılaşınca ilerlemiyor, ama otomobiller yaygınlaşınca bu sorun çözüldü.

"Kırk altıda Kaptan Obed *kasabada kimsenin asla görmediği,* ikinci bir eş aldı kendine – kimileri bunu istemediğini, ama çağırdığı o yaratıklar tarafından mecbur bırakıldığını söylüyor – o karısından üç çocuğu oldu – ikisi genç yaşta ortadan kayboldu, ama normal insan gibi görünen üçüncüsü Avrupa'da eğitim gördü. Obed sonunda bu kızını durumdan habersiz bir Arkhamlıyla evlendirdi. Ama artık dışarıdan hiç kimse, Innsmouthlularla bir ilişkisi olsun istemiyor. Şimdi rafineriyi işleten Barnabas Marsh, Obed'in ilk karısından torunu – Obed'in en büyük oğlu Onesiphorus'un oğlu, *ama annesi asla dışarıda görülmeyenlerdendi.*

"Barnabas artık neredeyse tamamen değişti. Artık gözlerini kapayamıyor, vücudunun şekli de iyice bozuldu. Hâlâ giysi giyiyormuş, ama yakında denize atlar. Belki denemiştir bile – bazen, denize kalıcı olarak gitmeden önce ufak dalışlar yaparlar. Neredeyse on yıldır ortalıkta görünmüyor. Zavallı karısı ne hissediyor bilmiyorum – elli küsur yıl önce Barnabas'ı, o Ipswichli kadına kur yaptığında az kalsın linç ediyorlardı. Obed yetmiş sekizde öldü, sonraki kuşağın hemen hepsi de gitti – Obed'in ilk karısının çocukları öldü, geri kalanlar da... Tanrı bilir..."

Kabaran denizin giderek yükselen sesi, yaşlı adamı sarhoş ve duygulu, ağlamaklı halinden yavaş yavaş çıkarıp, etrafa korkuyla bakınmasına yol açtı. Zadok arada sırada duraksadıktan sonra tekrar omzunun üstünden arkasına veya resife kaygıyla göz atıyordu ve anlattıklarının saçma sapan olmasına karşın, belli belirsiz huzursuzluğunu ister istemez paylaşmaya başlamıştım. Zadok'un sesi birden tizleşti; sesini yükselterek cesaretini toplamaya çalışır gibiydi.

"Hey, sen, sen niye bir şey söylemiyorsun? Böyle her şeyin çürüyüp can çekiştiği, nereye dönsen karşında çivilenmiş tahtalarla kapatılmış ve canavarlarla dolu evler gördüğün, karanlık bodrumlarda ve tavan aralarında canavarların süründüğü, melediği, havladığı, hoplayıp zıpladığı bir kasabada yaşamak ister miydin? Ha? Her gece kiliselerden ve Dagon Tarikatı Binası'ndan gelen ulumalar duymak ve *bu seslerin bir kısmını neyin çıkardığını bilmek* ister miydin? Her Mayıs Arifesi'nde ve Cadılar Bayramı'nda o korkunç resiften gelen sesleri duymak ister miydin? Ha? Bu yaşlı adamın deli olduğunu sanıyorsun ha? Eh, beyefendi, *sana şunu söyleyeyim ki en kötüsü bu değil!*"

Zadok şimdi gerçekten haykırıyordu ve delirmiş, cinnet geçiriyormuş gibi çıkan sesi kabullenmek istemediğim kadar rahatsız ediyordu beni.

"Lanet olsun sana, oturup o gözlerini bana dikme – Obed Marsh'a cehennemde olduğunu ve orada kalması gerektiğini söylüyorum! Heh heh... cehennemde diyorum! Kılıma dokunamazlar – bir şey yapmadım, kimseye bir şey söylemedim –

"Ah, sen mi genç adam? Eh, henüz kimseye bir şey söylememiş olsam da, şimdi söyleyeceğim! Sen sadece kımıldamadan oturup beni dinle evlat – bunu kimseye anlatmadım... O geceden sonra hiçbir yeri gözetlemediğimi söylemiştim – *ama yine de bazı şeyler keşfettim!*

"Asıl korkunç olan ne, biliyor musun ha? Eh, işte şu – o balık şeytanların *ne yaptığı değil, ne yapacağı!* Geldikleri yerden kasabaya bir sürü yaratık getiriyorlar – bunu yıllardır yapıyorlar, gerçi son zamanlarda azaldı. Nehrin kuzeyindeki, Water Sokağı'yla Anacadde arasındaki evler onlarla dolu – o şeytanlarla ve *beraberlerinde getirdikleriyle* – ve hazır olduklarında... diyorum ki, *hazır olduklarında... shoggoth* diye bir şey duydun mu hiç?...

"Hey, beni duyuyor musun? Sana diyorum ki, *o yaratıkların ne olduğunu biliyorum – onları bir gece gördüm, tam...* EH – AHHHH – AH! E'YAAHHHH..."

Yaşlı adamın ansızın attığı korkunç, insanlıkdışı, tüyler ürpertici çığlık karşısında az kalsın bayılacaktım. Ardımdaki pis kokulu denize bakan gözleri pörtlemişti; yüzüyse Yunan tragedyalarına uygun bir korku maskesiydi. Ben baktığı şeyi görmek için başımı çevirirken, pençeyi andıran kemikli eliyle, müthiş bir güçle omzumu sıktı.

Hiçbir şey göremedim. Kabaran denizden ve belki uzun dalgakıran şeridini aşabilmiş birkaç dalgacıktan başka. Ama Zadok artık beni sarsıyordu; tekrar önüme döndüm ve o korkulu yüzün giderek erimesini, seğiren göz kapaklarından ve mırıldanan bir ağızdan oluşan bir kaosa dönüşmesini izledim. Zadok sonunda tekrar konuşabildi... titrek bir fısıltıyla da olsa.

"*Kaç buradan!* Kaç buradan! *Bizi gördüler – canını kurtarmak için kaç!* Hiçbir şey için bekleme – *artık biliyorlar* – Kaç – çabuk – *bu kasabanın dışına–*"

Harap iskelenin gevşemiş taşlarına bir başka büyük dalga vurunca, deli ihtiyarın fısıltısı bir başka insanlıkdışı ve kan dondurucu çığlığa dönüştü. "E – YAAHHHH!... YHAAAAAAAA!..."

Şaşkınlığımdan sıyrılmama fırsat kalmadan, Zadok omzumu bırakıp karanın içlerine, sokağa doğru çılgınca koştu ve yıkık depo duvarından sapıp, yalpalayarak kuzeye gitti.

Tekrar denize baktım ama orada hiçbir şey yoktu. Water Sokağı'na ulaşıp kuzeye doğru baktığımda da Zadok Allen'dan hiç iz göremedim.

IV

Bu sinir bozucu, hem çılgınca hem de acıklı, acayip ve korkutucu olaydan sonra içinde bulunduğum ruh halini anlatabileceğimi sanmıyorum. Marketteki delikanlı beni buna hazırlamıştı ama başıma gelmesi yine de şaşırttı ve rahatsız etti. Yaşlı Zadok'un öyküsü çocukça olsa da, adamın delilere özgü içtenliğinden ve korkusundan kaynaklanıp giderek artan huzursuzluğum, zaten kasabaya ve onun elle tutulamaz gölgesinin iç karartıcılığına duyduğum nefretle birleşmişti.

Daha sonra o öyküyü gözden geçirip, özünde yatan tarihsel alegorileri ayıklayabilirdim; şimdiyse tek istediğim onu aklımdan çıkarmaktı. Zaman tehlikeli bir şekilde ilerlemişti – saatim 7:15'i gösteriyordu ve Arkham otobüsü Kasaba Meydanı'ndan sekizde kalkacaktı – dolayısıyla ıssız sokaklardan, eğik duran ve çatısı çökmüş evlerin arasından hızlı adımlarla geçerek otele, valizimi bıraktığım ve otobüsümü bulacağım yere doğru yürürken, olabildiğince nötr ve pratik düşünmeye çalıştım.

İkindi sonunun altın sarısı aydınlığı eski çatılarla harap bacalara hoş, huzurlu ve mistik bir hava katsa da, ikide bir omzumun üstünden geriye bakıyordum ister istemez. Korkunun gölgelediği, pis kokulu Innsmouth'tan ayrılmaktan çok memnun olacağım kesindi; Sargent denen o sinsi görünüşlü adamın kullandığı otobüsten başka vasıta olmamasına hayıflandım. Ama fazla acele etmiyordum, çünkü her sessiz köşede incelenmeye değer mimari ayrıntılar vardı

ve hesaplarıma göre, aşmam gereken mesafeyi yarım saatte kat edebilirdim.

Marketteki gencin haritasını daha önce gitmediğim yerlerden geçme arzusuyla inceleyerek, Kasaba Meydanı'na State Sokağı yerine Marsh Sokağı'ndan ulaşmaya karar verdim. Fall Sokağı'nın köşesinin yakınında, dağınık gruplar halinde ve kaçamak bir tavırla fısıldaşan kişiler görmeye başladım... nihayet Meydan'a varınca da, neredeyse tüm aylakların Gilman Evi'nin kapısının önünde toplanmış olduğunu gördüm. Lobide valizimi isterken sanki pörtlek, sulu, kırpılmayan çok sayıda göz bana tuhaf tuhaf bakıyormuş gibi geldi ve bu sevimsiz yaratıklardan hiçbirinin otobüste yol arkadaşım olmayacağını umdum.

Otobüs oldukça erken denebilecek bir şekilde, sekizden önce, içinde üç yolcuyla tangır tungur geldi; kaldırımdaki fesat görünüşlü bir adam, sürücüye anlayamadığım bir şeyler mırıldandı. Sargent dışarı bir posta çuvalı ve bir tomar gazete attıktan sonra otele girdi; yolcularsa –bunlar sabahleyin Newburyport'a geldiklerini gördüğüm kişilerdi– ayaklarını sürüyerek kaldırıma inip avarenin tekiyle, İngilizce olmadığına yemin edebileceğim bir dilde, alçak sesle ve gırtlaktan konuştular. Boş otobüse binip önceki koltuğuma oturdum ama ânında Sargent belirdi ve genizden gelen, tuhaf, iğrenç bir sesle mırıldanmaya başladı.

Görünüşe bakılırsa çok şanssız bir günümdeydim. Her ne kadar Newburyport'tan buraya gayet çabuk gelseler de motorda arıza olmuştu ve otobüs Arkham'a yapılacak yolculuğu tamamlayamayacak durumdaydı. Hayır, o gece onarılması mümkün değildi, Arkham'a veya başka bir yere farklı bir şekilde ulaşmanın yolu da yoktu. Sargent üzgündü, geceyi Gilman'da geçirmem gerekecekti. Kâtip indirim yapardı herhalde fakat yapacak başka bir şey yoktu. Bir anda karşıma çıkan bu engel karşısında neredeyse sersemlemiş halde ve bu çürümüş, yarı karanlık kasabada gecenin çökmesinden ödüm patlayarak otobüsten inip tekrar otel lobisine girdim; oradaki somurtkan, tuhaf görünüşlü gece kâtibi en üst kattaki –geniş ama

suyu akmayan– 428 Numaralı Oda'da bir dolar karşılığında kalabileceğimi söyledi.

Newburyport'ta bu otel hakkında duyduklarıma karşın kayıt defterini imzaladım, dolarımı ödedim, kâtibin valizimi almasına izin verdim ve o asık yüzlü, yegâne görevliyle birlikte, gıcırdayan merdivenleri kullanarak üç kat yukarıya çıkıp, yaşam belirtisinden eser yok gibi görünen tozlu koridorlardan geçtim. Arka taraftaki iç karartıcı, iki pencereli, ucuz döşenmiş, çıplak odam, alçak ve metruk kâgir binalarla kuşatılmış kirli bir avluya ve batıda uzanan harap çatılarla, arkalarındaki bataklık kıra bakıyordu. Koridorun sonunda banyo vardı – eski mermer lavabosuyla, kalay küvetiyle, zayıf elektrik ışığıyla ve tesisat borularının etrafındaki küflü ahşap panelleriyle, insanda heves bırakmayan bir tarihi mekândı.

Hava hâlâ aydınlık olduğundan Meydan'a inip, akşam yemeği yiyebileceğim bir yer aradım; bu arada, fesat görünüşlü avarelerin tuhaf bakışlarını üzerimde hissediyordum. Market kapalı olduğundan, daha önce sakındığım lokantanın müşterisi olmak zorunda kaldım; dik dik bakan gözlerini hiç kırpmayan, dar başlı, kambur bir adam ile inanılmayacak kadar kalın ve beceriksiz ellere sahip, basık burunlu bir genç kız burada müşterilerle ilgileniyorlardı. Yiyecekler açık büfe tarzı servis ediliyordu ve çoğunun konserve veya paket ürünler olduğunu görünce rahatladım. Bir kâse sebze çorbasıyla birkaç kraker benim için yeterliydi ve az sonra Gilman'daki kasvetli odama geri döndüm; yolda habis yüzlü kâtibin masasının yanındaki sarsak gazetelikten bir akşam gazetesi, bir de sinek ölüleriyle kaplı bir dergi aldım.

Gece olurken, demir karyolalı ucuz yatağımın başucundaki, zayıf ışıklı elektrik ampulünü yaktım ve okumayı kaldığım yerden sürdürmek için elimden geleni yaptım. Zihnimi tamamen meşgul etmemin iyi olacağını hissediyordum; hâlâ sınırları içindeyken, felaketle gölgelenmiş bu eski kasabanın anormalliklerini düşünmemem daha iyiydi. Yaşlı ayyaştan duyduğum çılgınca masal bana pek hoş rüyalar vaat etmiyordu, adamın o vahşice bakan sulu gözlerini ha-

yalimde canlandırmaktan da mümkün olduğunca kaçınmam gerektiğini hissediyordum.

Fabrika müfettişinin Newburyport'taki biletçiye, Gilman Evi ve burada kalanların geceleri çıkardığı sesler hakkında söylediklerini düşünmemeliydim; ne bunları ne de siyah kilisenin kapı eşiğinde gördüğüm o taçlı kişinin yüzünü, bilincimin korkunçluğuna anlam veremediği o yüzü düşünmeliydim. Oda berbat bir şekilde küflü olmasa, düşüncelerimi rahatsız edici konulardan uzak tutmam daha kolay olurdu belki. Ama o ölümcül küflülük, kasabanın geneline hâkim olan balık kokusuyla iğrenç bir şekilde birleşince, insanın hayal gücünü ısrarla ölüme ve çürümeye odaklıyordu.

Beni rahatsız eden bir başka şey de odamın kapısında sürgü olmamasıydı. Önceden sürgü olduğu izlerden açıkça anlaşılıyordu, ama yakın zamanda çıkarıldığı belliydi. Bu harap binadaki pek çok şey gibi bozulmuştu şüphesiz. Huzursuzca sağa sola bakınırken elbise dolabında, izlere bakılırsa kapıdan çıkarılanla aynı boyda olan bir sürgü buldum. Biraz kafamı dağıtmak için, bu madeni eşyayı anahtarlığımdaki, tornavidası da bulunan kullanışlı üçlü çakının yardımıyla kapıya, izlerin olduğu kısma monte etmekle oyalandım. Sürgü tam oturdu ve uyumadan önce onu sımsıkı kapatabileceğimi düşünmek beni biraz rahatlattı. Onu illa kullanmam gerektiğini düşünerek kaygılanıyor değildim ama böyle bir ortamda herhangi bir güvenlik sembolü rahatlık vericiydi. Bitişik odalara açılan iki yan kapının sürgüleri yeterince sağlamdı ve bunları kapadım.

Soyunmadım ve uykum gelene kadar kitap okuyup sonra da yalnızca ceketimi, yakalığımı ve ayakkabılarımı çıkararak uzanmaya karar verdim. Sonradan karanlıkta uyanırsam saatime bakabilmek için valizimden cep feneri alıp pantolon cebime koydum. Ama bir türlü uykum gelmedi; durup düşüncelerimi analiz ettiğimde de, bir şeyi – ödümü kopartan, ama adlandıramadığım bir şeyi duymak için bilinçsizce kulak kabarttığımı fark edince huzursuz oldum. O müfettişin öyküsü hayal gücümü sandığımdan da derinden etkilemiş olmalıydı. Tekrar okumaya çalıştım ama ilerleyemediğimi gördüm.

Bir süre sonra, merdivenler ve koridorlardan ara ara sanki birileri yürüyormuş gibi gıcırtılar geldiğini duyunca, diğer odalar dolmaya mı başlıyor diye merak ettim. Ama hiç insan sesi yoktu, o gıcırtıları da sanki gizlice yürüyen birileri çıkarıyordu. Bu hoşuma gitmedi ve uyumaya çalışıp çalışmamakta kararsız kaldım. Bu kasabada tuhaf insanlar vardı, bazı kişilerin ortadan kaybolduğu da olmuştu şüphesiz. Yoksa burası insanların paraları için öldürüldüğü hanlardan mıydı? Zengin gibi görünmediğim kesindi. Yoksa kasabalılar meraklı ziyaretçilerden gerçekten bu kadar nefret mi ediyordu? Elimde haritayla ortalarda gezinmem dikkat mi çekmiş, hoşnutsuzluğa mı yol açmıştı? Birkaç gıcırtı yüzünden böyle şeyler düşündüğüme göre sinirlerimin herhalde epey gergin olduğu düşüncesi geçti aklımdan – ama yine de silahım olmamasına hayıflandım.

Sonunda, uykulu olmakla alakasız bir bitkinlik hissederek, koridora açılan kapının yeni taktığım sürgüsünü ve ışığı kapayıp kendimi sert, dağınık yatağa – ceketim, yakalığım, ayakkabılarım ve diğer her şeyimle birlikte attım. Karanlıkta gecenin tüm hafif sesleri olduğundan daha yüksek geliyordu ve öncekinden iki misli nahoş düşünceler zihnime hücum etti. Işığı söndürdüğüme pişmandım ama kalkıp tekrar açamayacak kadar da yorgundum. Uzun ve kasvetli bir aradan sonra merdivenlerle koridordan yine gıcırtılar geldiğini duydum; ardından da şüpheye lanet olası bir şekilde hiç yer bırakmayan, tüm kaygılarımın habisçe gerçekleşmesi gibi gelen o hafif sesi işittim. Odamın koridora açılan kapısının kilidinin anahtarla – ihtiyatla, gizlice, dikkatle açılmaya çalışıldığından en ufak şüphem yoktu.

Gerçekten tehlikede olduğumu fark edince hissettiklerim, daha önce muğlak korkularımın yol açtığı hisler kadar yoğun değildi belki. O zamana dek, belirli bir sebep olmaksızın, içgüdüsel olarak tetikteydim zaten – bu da yeni ve gerçek bir krizle (her ne idiyse) karşılaştığımda lehime oldu. Yine de tehdidin belli belirsiz bir önseziden anlık gerçeğe dönüşmesi büyük bir şok yaşattı ve fiziksel dar-

be yemiş gibi oldum. Kapımın altı üstü yanlışlık sebebiyle açılmaya çalışılıyor olabileceği bir kez bile aklımdan geçmedi. Düşünebildiğim tek şey bu işin altında kötü niyet yattığıydı ve odama girmeye çalışan kişinin sonraki hamlesini çıt çıkarmadan bekledim.

Kapım ihtiyatla açılmaya çalışılırken çıkan tıkırtılar bir süre sonra kesildi ve kuzeydeki odaya ana anahtarla girildiğini duydum. Sonra odamla o odanın ortak kapısı usulca denendi. Sürgü dayandı elbette ve sinsice hareket eden o kişinin döşemeyi gıcırdatarak odadan çıktığını duydum. Hemen ardından yine hafif tıkırtılar duyunca, güneyimdeki odaya girildiğini anladım. O taraftaki sürgülü kapı da usulca denendi ve yine uzaklaşan birinin çıkardığı gıcırtıları işittim. Bu kez koridordan geçip merdiveni indiğini gıcırtılardan anlayınca, o kişinin kapılarımın sürgülü olduğunun farkına vardığını ve çabalamaktan şimdilik, kısa ya da uzun süreliğine (bunu zaman gösterecekti) vazgeçtiğini düşündüm.

Çabucak bir eylem planı hazırlamam, bilinçaltımın saatlerdir bir tehditten korktuğunu ve muhtemel kaçış yolları aradığını gösteriyor. Kapıları açmaya çalışan, görmediğim o kişinin yüzleşilecek veya dövüşülecek değil, olabildiğince çabuk kaçılması gereken biri olduğunu baştan beri seziyordum. Yapmam gereken şey, ön merdivenleri kullanmadan ve lobiden geçmeden, o otelden bir an önce sağ salim çıkmaktı.

Yavaşça kalkıp cep fenerimi yakarak, yatağımın başucundaki ışığı açmaya çalıştım; amacım yanıma alacağım eşyalarımı seçip, valizimi orada bırakarak hızla kaçmaktı. Ama bir şey olmadı; elektriğin kesilmiş olduğunu fark ettim. Büyük çaplı, gizli kapaklı, kötü bir iş çevrildiği belliydi – fakat ne olduğunu bilmiyordum. Elimi şimdi işe yaramaz olan lamba anahtarına yaslamış halde öylece durarak düşünürken, alt kattan gelen boğuk bir gıcırtı işittim ve birilerinin konuştuğunu duyar gibi oldum. Bir an sonraysa, duyduğum kalın seslerin insan sesi olduğundan şüphe ettim; çünkü o boğuk havlamaların ve uzatılarak telaffuz edilen heceleri andıran vıraklamaların normal insan konuşmasıyla pek alakası yok gibiydi. Sonra fabrika

müfettişinin, insanı hasta edebilecek bu küflü binada gece vakti duyduğu sesler tekrar aklıma geldi.

El fenerinin yardımıyla ceplerimi doldurduktan sonra şapkamı taktım ve parmak uçlarıma basa basa pencerelere gittim; amacım pencereden inme şansımı hesaplamaktı. Eyaletin güvenlik yönetmeliklerine karşın, otelin bu tarafında yangın merdiveni yoktu ve dördüncü kattaki odamın pencerelerinden bakınca, Arnavut kaldırımlı avlu epey aşağıda görünüyordu. Ama sağda ve solda otele bitişik, eski, kâgir iş hanları vardı; bunların eğik çatılarına bulunduğum kattan atlayabilirdim. Bu iki binadan birine ulaşmam için, iki oda yanda –kuzeydekinde veya güneydekinde– olmam gerekiyordu; zihnim bu işi başarma şansımı hesaplamaya girişti hemen.

Koridora çıkma riskini göze alamayacağıma karar verdim; orada ayak seslerim mutlaka duyulurdu, böylece de istediğim odaya girebilmem imkânsız hale gelirdi. İlerleyeceksem, bunu daha dayanıksız ara kapılardan geçerek yapmalıydım; kilitli ve sürgülü kapıları kaba kuvvetle, omzumla vurarak açmam gerekecekti. Binanın ve tesisatının eskiliği, bunu yapabileceğimi düşündürüyordu; ama ses çıkarmadan yapmamın mümkün olmadığını fark ettim. Çok hızlı hareket etmem ve saldırganlar sağımdaki kapıyı ana anahtarla açacak kadar koordine olmadan bir pencereye ulaşmam gerekiyordu. Kendi dış kapımı, şifoniyeri dayayarak destekledim – olabildiğince az ses çıkarmak için, şifoniyeri azar azar ittim.

Şansımın çok az olduğunu biliyordum ve herhangi bir felakete tamamen hazırdım. Başka bir çatıya ulaşmam bile sorunu çözmeyecekti çünkü oradan aşağı inmeyi ve kasabadan kaçıp kurtulmayı da başarmak zorundaydım. Lehime olan bir şey, bitişik binaların metruk ve harap durumda olması, birçoğunda da açık ve karanlık çatı pencereleri bulunmasıydı.

Marketteki delikanlının çizdiği haritaya baktım, güneye giderek kasabadan çıkmamın en iyisi olduğuna kanaat getirmemin ardından da önce odanın güney tarafındaki ara kapıya göz attım. Bu kapının benim tarafıma açıldığını, dolayısıyla da kaba kuvvetle açma-

ya elverişli olmadığını –sürgüyü açmamın ardından, kapının kilitli olduğunu anladıktan sonra– fark ettim. Bunun üzerine, oradan çıkma fikrinden vazgeçerek, yan odadan gelebilecek bir saldırıya karşı karyolayı dikkatle itip kapıya dayadım. Kuzeydeki kapı dışa açılıyordu ve –her ne kadar açmayı deneyince, diğer taraftan kilitlenmiş ya da sürgülenmiş olduğunu keşfetsem de– buradan geçmem gerektiğini anladım. Paine Sokağı'ndaki binaların çatılarına ulaşıp yere sağ salim inebilirsem, belki avluyu koşarak kat edip yan veya karşı binalardan Washington Sokağı'na veya Bates Sokağı'na geçebilirdim – ya da Paine Sokağı'na çıkıp güneyden dolanarak Washington Sokağı'na gidebilirdim. Her halükârda hedefim Washington Sokağı'na bir şekilde ulaşıp, Kasaba Meydanı bölgesinden bir an önce çıkmaktı. Paine Sokağı'ndan uzak durmayı yeğleyecektim çünkü oradaki itfaiye merkezi bütün gece açık olabilirdi.

Bunları düşünürken, şimdi biraz ufalmış dolunayın huzmeleriyle aydınlanan, altımda kirli bir deniz gibi uzanan, çürük çatıların ötesine baktım. Sağda, nehrin aktığı kanyon siyah bir yara gibi uzanıyordu; metruk fabrikalarla tren istasyonu, kanyonun iki yanına tutunan midyelerdi sanki. Kanyonun ardında uzanan paslı demiryolu ve Rowley Yolu, bataklık bir araziden geçiyorlardı; burada yer yer, nispeten kuru ve çalılarla kaplı adacıklar vardı. Soldaki dereli kır daha yakındı ve oradan geçen dar Ipswich Yolu ay ışığında beyaz beyaz parlıyordu. İzlemeye karar verdiğim yolu, güneydeki Arkham Yolu'nu otelin bu tarafından göremiyordum.

Kuzeydeki kapıyı kırmaya çalışsam daha mı iyi olur diye kararsız kalmışken ve bu işi en az ses çıkararak nasıl yapacağımı bulmaya çalışırken, aşağıdan gelen hafif sesler yerini tekrar merdivenden gelen, bu kez daha yüksek gıcırtılara bıraktı. Kapı üstü penceremden, titrek bir ışık geldi ve koridorun döşeme tahtaları ağır bir yükün altında inlemeye başladı. İnsan sesi olabilecek boğuk sesler giderek daha yakından geldi, sonunda da dış kapım sertçe çalındı.

Bir an nefesimi tutup öylece bekledim. Sonsuzluklar akıp gitti sanki, bulunduğum ortamın iç bulandırıcı balık kokusu da birden

epey kesifleşmiş gibi geldi. Sonra kapı tekrar çalındı – durmadan, giderek artan bir ısrarla çalınıyordu. Harekete geçme vaktinin geldiğini anlamıştım ve hemen kuzeydeki ara kapının sürgüsünü açıp, kapıyı omzumla kırmaya hazırlandım. Dış kapı artık daha da sert çalındığından, bu gürültünün çabalarımın sesini bastıracağını umdum. Sonunda işe girişerek, ince kapıya sol omzumla defalarca, şoka ve acıya aldırmadan vurdum. Kapı tahminimden sağlam çıktı ama pes etmedim. Bu arada dış kapıdan gelen gürültü giderek artıyordu.

Ara kapı nihayet pes etti ama epey yüksek bir çatırtı koptu; dışarıdakilerin bu sesi mutlaka duyduğunu biliyordum. Kapının çalınması, ânında yerini kapıyı kırma çabalarına bıraktı; koridordan, iki yanımdaki odaların dış kapılarından da hayra alamet olmayan anahtar sesleri geldi. Şimdi kapısını kırdığım odayı koşarak kat edip, kuzeydeki koridor kapısının sürgüsünü kilit açılmadan önce kapamayı başardım; ama bunu yaparken, üçüncü odanın –aşağıdaki çatıya penceresinden çıkarak ulaşmayı umduğum odanın– koridor kapısının ana anahtarla açılmaya çalışıldığını duydum.

Bir an derin bir umutsuzluğa kapıldım; görünüşe göre tamamen kapana kısılmıştım çünkü bulunduğum oda penceresizdi. El fenerinin ışığında, az önce bu odadan kapımı açmaya çalışmış davetsiz misafirin tozlu zemindeki korkunç, açıklanamayacak kadar tuhaf ayak izlerini neredeyse anormal denebilecek bir dehşetle gördüm. Sonra umutsuzluğuma rağmen, sersemlemiş bir halde, kendiliğimden hareket ederek diğer ara kapıya gittim ve körlemesine iterek açtım; öbür odaya girip koridor kapısının sürgüsünü –ikinci odanınki kadar sağlam olduğunu umarak–, kilit dışarıdan açılmadan önce kapadım.

Şansımın yaver gittiğini görünce içim biraz olsun rahatladı – karşımdaki ara kapı, kilitli olmaması bir yana, aralıktı da. Bir saniyede bu kapıdan geçip, içeri doğru açılmakta olduğunu gördüğüm koridor kapısına sağ dizimi ve omzumu dayadım. Kapının ardındaki gafil avlanmış olacak ki, ben itince kapı kapandı ve tıpkı diğeri gibi bu kapının da iyi durumdaki sürgüsünü kapama olanağı buldum.

Böylece soluklanma fırsatı bulmuşken, diğer iki kapıdan gelen darbe seslerinin kesildiğini ve karyola dayadığım ara kapıdan gürültüler geldiğini duydum. Saldırganların çoğu güney odasına girmişti ve yan kapıya hücum etmeye hazırlanıyorlardı besbelli. Ama aynı anda kuzeydeki yan kapıdan bir ana anahtarın sesi gelince, daha yakın bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumu anladım.

Kuzeydeki ara kapı ardına kadar açıktı ama kilidi şimdiden açılmakta olan koridor kapısını kontrol etmeme zaman yoktu. Elimden gelen tek şey, ara kapıyı ve karşısındakini çekip sürgülerini kapamaktı – birine karyolayı, diğerine şifoniyeri, koridor kapısına da lavaboyu dayadım. Geçici çözüm olan bu engellerin, pencereden çıkıp Paine Sokağı'ndaki binanın çatısına ulaşmama dek beni koruyacağını ummaktan başka çarem olmadığının farkındaydım. Ama bu vahim anda bile en büyük korkum, savunma hattımın zayıflığının dışında bir şeyle ilgiliydi. Titriyordum, çünkü peşimdekilerin tüyler ürpertici soluk sesleriyle homurtularını ve hafif havlamalarını duysam da, boğuk olmayan veya konuşmayı andıran tek bir seslerini duymuş değildim.

Eşyaları itip pencerelere doğru atılırken, koridorda kuzeyimdeki odaya korkutucu bir şekilde, telaşla koşulduğunu duydum ve güneydeki kapıya artık darbe vurulmadığını fark ettim. Hasımlarımın çoğunun ince ara kapıya odaklanacağı belliydi; bu kapıyı aşarlarsa dosdoğru bana ulaşacaklarını biliyor olmalıydılar. Dışarıda, ay ışığı sokaktaki binaların çatı merteklerinde oyun oynuyordu; atlamak zorunda olduğum yüzey epey eğikti ve bu işin çok tehlikeli olduğunu gördüm.

Koşulları inceledikten sonra, iki pencerenin güneyde olanından kaçmayı seçtim; eğik çatının iç tarafına atlayıp, en yakındaki çatı penceresine gidecektim. O viran kâgir yapılardan birine girince, peşimdekileri hesaba katmam gerekecekti; ama aşağı inip gölgeli avludan, karanlık kapı eşiklerine sine sine geçmeyi ve Washington Sokağı'na ulaşıp güneye giderek kasabadan sıvışmayı umuyordum.

Kuzeydeki ara kapıdan gelen gürültü şimdi dehşet vericiydi, da-

yanıksız panellerin de yarılmaya başladığını gördüm. Kuşatmacılar koçbaşı niyetine kullanmak için, ağır bir nesne getirmişlerdi besbelli. Ama karyola hâlâ dayanıyordu; dolayısıyla, kaçma şansım az da olsa vardı. Pencereyi açarken, iki yanında bir çubuğa takılı pirinç halkalardan sarkan ağır velur perdeler olduğunu, dış tarafında da öne çıkan büyük bir panjur kilidi bulunduğunu gördüm. Tehlikeli atlayıştan kaçınmanın olası bir yolunu görerek perdelere asılıp, çubukla birlikte aşağı indirdim; sonra halkalardan ikisini çabucak panjur kilidine geçirdim ve perdeleri dışarı sarkıttım. Ağır perdeler yan çatıya kadar indi, halkalarla kilidin de büyük olasılıkla ağırlığıma dayanacaklarını anladım. Böylece pencereden çıkıp uyduruk ip merdivenden inerek, tuhaf ve dehşet verici Gilman Evi binasını ebediyen ardımda bıraktım.

Eğik çatının gevşek kiremitlerinin üstüne sağ salim indim ve kırık, siyah çatı penceresine ayağım kaymadan ulaşmayı başardım. Az önce çıktığım pencereye başımı kaldırıp göz attığımda, hâlâ karanlık olduğunu gördüm; oysa uzaklarda, kuzeydeki harap bacaların ötesinde, Dagon Tarikatı Binası'nın, Baptist Kilisesi'nin ve hâlâ hatırladıkça ürperdiğim Kongregasyon Kilisesi'nin ışıklarının uğursuzca parıldadığını görebiliyordum. Aşağıdaki avluda kimse yok gibiydi ve genel alarm verilmeden kaçma şansı bulmayı umuyordum. Cep fenerimi çatı penceresine tutunca, aşağı inen merdiven olmadığını gördüm. Ama yükseklik fazla olmadığından, pencerenin kenarına tırmanıp aşağı atladım; kırık sandıklarla fıçıların dağınık durduğu, tozlu zemine düştüm.

İçerisi ürperticiydi ama böyle izlenimlere aldıracak halde değildim ve saatime çabucak göz atarak vaktin gecenin ikisi olduğunu gördükten sonra, el fenerimin aydınlattığı merdivene yöneldim hemen. Basamaklar gıcırdasa da yeterince sağlam gibiydi; ambara benzeyen ikinci kattan zemin kata koşarak indim. Binada kimse yoktu ve ayak seslerime yalnızca yankılar karşılık veriyordu. Nihayet zemin kattaki hole ulaştım; buranın ucunda gördüğüm, dikdörtgen şeklindeki hafif ışık, Paine Sokağı'na açılan harap kapının

yerini belli ediyordu. Diğer tarafa gidince, arka kapının da açık olduğunu gördüm; dışarı fırlayıp beş taş basamağı inerek, ot bürümüş Arnavut kaldırımlı avluya çıktım.

Ay ışığı buraya ulaşmasa da, el fenerini kullanmadan yolumu hayal meyal görebiliyordum. Gilman Evi'nin tarafındaki binaların bazı pencerelerinden hafif ışık geliyordu ve oralardan gelen karmakarışık sesler duyar gibi oldum. Usulca Washington Sokağı'na doğru yürürken birkaç açık kapı gördüm ve en yakındakini çıkış yolum olarak seçtim. İçerideki hol kapkaranlıktı ve diğer uca vardığımda sokak kapısının sıkışmış olduğunu, açılmadığını keşfettim. Başka bir binayı denemeye karar vererek avluya el yordamıyla geri dönerken, kapının yakınında birden durdum.

Çünkü Gilman Evi'nin açılmış bir kapısından, ne idüğü belirsiz büyük bir kalabalık boşanıyordu – fenerleri karanlıkta sallanıyordu ve alçak sesle, korkunç vıraklamalarla, İngilizce olmadığı kesin bir dilde birbirlerine sesleniyorlardı. Nereye gittiğimi bilmediklerini kararsız hareketlerinden anlayınca rahatladım; ama yine de dehşetle, tepeden tırnağa ürperdim. Yüz hatlarını seçemiyordum, ama ayaklarını sürüyerek iki büklüm yürümeleri tiksinti uyandıracak kadar iticiydi. En kötüsü de, aralarındaki tuhaf cüppeli birinin yüksek tacının tasarımının fazlasıyla tanıdık gelmesiydi. Onlar avluya dağılırken, korkularımın arttığını hissettim. Bu binada sokak tarafına açılan bir çıkış bulamazsam ne olacaktı? İğrenç balık kokusuna bilincimi yitirmeden dayanabileceğime emin değildim. Tekrar sokağa doğru el yordamıyla ilerleyerek holdeki bir kapıyı açınca, panjurları sımsıkı kapalı ama pencereleri kanatsız, boş bir odaya rastgeldim. El fenerimin ışığında bakınınca, panjurları açabileceğimi fark ettim; bir an sonra dışarı tırmanmıştım ve panjuru dikkatle kapayarak eski haline getiriyordum.

Artık Washington Sokağı'ndaydım ve şimdilik ne bir canlı varlık ne de ayınki dışında bir ışık görüyordum. Ama uzaklardan, çeşitli yönlerden boğuk konuşma ve ayak sesleri, ayrıca ayak sesine pek benzemeyen acayip pıtırtılar geldiğini duyabiliyordum. Kaybedecek

zamanımın olmadığı açıktı. Pusula ibresinin uçları sayesinde yönümü tayin edebiliyordum ve yoksul kırsal kesimlerde âdet olduğu üzere, ay ışığının güçlü olması sebebiyle tüm sokak lambalarının sönük olmasına da memnundum. Seslerin bir kısmı güneyden geliyordu, ama o yönden kaçma planımdan vazgeçmedim. Beni arar gibi görünen herhangi bir kişi ya da grupla karşılaştığımda saklanabileceğim birçok ıssız kapı eşiği bulabileceğimi biliyordum.

Hızlı adımlarla, usulca ve harap evlere yakın yürüdüm. Şapkasız olmama ve perdelere tutunarak yaptığım zorlu iniş sırasında saçımın başımın dağılmasına karşın, çok dikkat çekici görünmüyordum; karşıma beni aramayan birinin çıkması durumunda dikkat çekmeden geçip gitme ihtimalim yüksekti. Bates Sokağı'nda ayaklarını sürüyerek yürüyen iki kişi görünce geniş bir antreye sindim ve önümden geçmelerini bekledim, ama az sonra tekrar yola koyuldum ve Eliot Sokağı'nın Washington Sokağı'yla kesiştiği Güney Kavşağı'nda bulunan açıklığa yaklaştım. Bu alanı daha önce görmesem de, marketteki gencin çizdiği haritaya baktığımda tehlikeli bir yer gibi gelmişti; ay ışığı orada her şeyi aydınlatıyor olsa gerek diye düşünmüştüm. Oradan kaçınmak gibi bir şansım yoktu çünkü başka bir yoldan gitmeye çalışırsam dolanmam gerekecekti ve hem zaman kaybedecek hem de büyük ihtimalle görülecektim. Yapılacak tek şey cesurca ve çekinmeden, Innsmouthluların tipik ayak sürüyüşünü olabildiğince taklit ederek ve ortalıkta kimsenin –en azından peşimdekilerin– olmadığını umarak oradan geçmekti.

Takibin ne kadar iyi organize edildiği –ve amacının ne olduğu– konusunda hiçbir fikrim yoktu. Kasabada olağandışı bir hareketlilik var gibiydi, ama Gilman'dan kaçtığım haberinin henüz yayılmadığı sonucuna vardım. Az sonra Washington'dan ayrılıp, güneydeki bir başka sokağa sapmam gerekecekti elbette; ne de olsa, otelden çıkan o kalabalık peşimde olacaktı şüphesiz. Son girdiğim eski binanın tozlu zemininde muhakkak bıraktığım ayak izleri, sokağa nasıl ulaştığımı açığa vuracaktı.

Tahmin ettiğim gibi, açık alan ay ışığıyla epey aydınlanıyordu;

ortasında demir parmaklıklarla çevrili, parka benzer bir çimenliğin kalıntısını gördüm. Kasaba Meydanı tarafından gelen tuhaf bir vızıltı veya kükreme sesi sanki giderek yükselse de, neyse ki etrafta kimse yoktu. Epey geniş olan ve kordona hafif bir eğimle, doğrudan inen South Sokağı'ndan bakınca engin deniz manzarası görülüyordu; bu sokağı parlak ay ışığı altında geçerken, uzaklarda kimsenin başını kaldırıp oraya bakmayacağını umdum.

İlerleyişimi kimse engellemedi ve gözetlendiğimi belli edecek, yeni bir ses gelmedi. Etrafıma bakınırken bir an ister istemez adımlarımı yavaşlattım ve sokağın sonunda, ay ışığı altında ışıl ışıl uzanan muhteşem denize baktım. Uzaklarda, dalgakıranın ötesinde Şeytan Resifi belli belirsiz, siyah bir çizgi halindeydi ve oraya bakarken, son otuz dört saatte duyduğum bütün o korkunç efsaneleri – bu engebeli kayalığı akıl almayacak kadar korkunç ve tasavvur edilemeyecek kadar anormal diyarlara açılan bir kapı olarak tasvir eden efsaneleri düşünmeden edemedim.

Sonra ansızın, uzaktaki resifte yanıp sönen ışıklar gördüm. Kuşkuya yer bırakmayacak kadar belirgindiler ve tamamen mantıksız, kör bir dehşete kapılmama yol açtılar. Kaslarım panikle kaçmak için kasılırken, bunu yapmamı yalnızca bilinçaltımın ihtiyatlılığı ve yarı hipnozda gibi olmam engelledi. Daha da kötüsü arkamda, kuzeydoğuda yükselen Gilman Evi'nin yüksek kubbesinden de, hiç şüphesiz yanıt niyetine, farklı aralıklarla da olsa benzer ışık sinyalleri veriliyordu.

Kaslarımı kontrol ederek ve ne kadar ortalıkta olduğumun tekrar bilincine vararak, daha hızlı bir şekilde ve ayaklarımı numaradan sürüyerek yürümeye devam ettim; yine de, South Sokağı'nın deniz manzaralı kısmında bulunduğum süre boyunca, gözümü o cehennemi ve uğursuz resiften ayırmadım. O sinyallerin ne anlama geldiğini bilemiyordum; belki de Şeytan Resifi'yle ilgili tuhaf bir ayin düzenleniyordu veya o meşum kayalığa bir gemiden birileri inmişti. Berbat haldeki çimenlikten sola saptım; hâlâ yaz mevsiminin hayaletimsi ay ışığında parıldayan okyanusa doğru bakıyor ve yanıp

sönen ışıklarla verilen o gizemli, isimsiz, açıklayamadığım sinyalleri seyrediyordum.

İşte o zaman izlenimlerin en korkuncu – kendi üstümdeki hâkimiyetimin son kalıntısını da yok eden ve o ıssız kâbus sokağının karanlık eşikleriyle balık gibi bakan pencerelerinin arasından panik içinde güneye doğru koşmama yol açan izlenim üzerime çöktü. Çünkü daha dikkatli bakınca, resifle sahil arasında uzanan, ay ışığıyla aydınlanan suların kesinlikle boş olmadığını gördüm. Karaya, kasabaya doğru yüzen bir siluetler ordusuyla kımıl kımıldılar; epey uzakta olmama ve onları yalnızca bir an görmeme karşın, suya batıp çıkan o başlarla kolların açık ve kesin olarak ifade edilmesi güç bir şekilde yabancı ve anormal olduklarını seçebildim.

Çılgın koşum daha bir sokağı geçmeden sona erdi; çünkü solumdan, organize bir şekilde takibe çıkmış kişilerin seslerini andıran bağrışmalar geldiğini duydum. Ayak sesleri ve gırtlaksı seslerin yanı sıra, Federal Sokağı'nda güney yönünde tangır tungur ilerleyen bir motorlu aracın gürültüsü geliyordu. Bir saniye içinde tüm planlarım değişmişti, çünkü ilerideki güney anayolu kapatılmışsa, Innsmouth'tan çıkmanın başka bir yolunu bulmam gerekecekti elbette. Duraksayıp karanlık bir eşiğe sinerken, ay ışığıyla aydınlanan açıklığı bu takipçilerin paralel sokaktan gelmelerinden önce terk etmemin ne büyük şans olduğunu düşündüm.

Aklımdan geçen ikinci düşünce daha az rahatlatıcıydı. Beni başka bir sokakta aradıklarına göre, doğrudan takip etmiyorlardı. Beni görmemişlerdi ve kaçmamı engellemeye yönelik genel bir planı uyguluyorlardı, o kadar. Fakat bu, Innsmouth'tan çıkan tüm yollarda aynı şekilde devriyelerin kol gezdiği anlamına geliyordu; ne de olsa buralılar hangi yoldan gitmek niyetinde olduğumu bilemezlerdi. Durum böyleyse, bütün yollardan uzak durmam ve kırlardan geçerek kaçmam gerekecekti; ama kasabanın etrafı bataklık ve derelerle tamamen çevriliyken bunu nasıl yapabilirdim? Bir an beynim durdu – hem mutlak umutsuzluktan hem de hiçbir yerden eksik olmayan balık kokusunun ansızın güçlenmesi yüzünden.

Sonra Rowley'ye giden, terk edilmiş demiryolunu düşündüm; otlar bürümüş o balastlı yol hâlâ sağlamdı ve nehir kanyonunun yanındaki harap istasyondan kuzeybatıya doğru uzanıyordu. Bu demiryolunun kasabalıların aklına gelmemiş olması ihtimali vardı; ne de olsa dikenli çalılarla kaplı olduğundan kat edilmesi zordu, dolayısıyla da bir kaçağın seçeceği en son kaçış yoluydu. Demiryolunu otel penceremden açık seçik görmüştüm ve nerelerden geçtiğini biliyordum. Başlangıç kısmının Rowley Yolu'ndan ve kasabadaki yüksek yerlerden görülebilir olması huzursuz ediciydi; ama çalıların arasından sürünerek, dikkat çekmeden ilerleyebilirdim belki. Her halükârda, tek kaçış yolum oydu ve denemekten başka çarem yoktu.

Metruk sığınağımın holüne çekilerek, marketteki delikanlının çizdiği haritaya el fenerinin yardımıyla bir kez daha baktım. En acil mesele, eski demiryoluna ulaşmanın bir yolunu bulmamdı; düz giderek Babson Sokağı'ndan batıya, Lafayette Sokağı'na sapmamın –orada bulunan, az önce geçtiğim açıklığı andıran bir açık alanın etrafından dolanmamın–, ardından da tekrar kuzey ve batı yönlerinde zikzak çizerek Lafayette, Bates, Adams ve Bank sokaklarından –bu sonuncusu nehir kanyonunun yanındaydı– geçerek penceremden gördüğüm terk edilmiş ve harap istasyona ulaşmamın en iyisi olduğunu anladım. İlerideki Babson Sokağı'na gitmeyi seçmemin sebebi, önceki açıklığı tekrar geçmeyi veya batı yönündeki yolculuğuma South gibi geniş bir yan yoldan başlamayı istemiyor oluşumdu.

Bir kez daha yola çıkarak, Babson Sokağı'na olabildiğince dikkat çekmeden girmek için sokağın sağ tarafına geçtim. Federal Sokağı'ndan hâlâ sesler geliyordu ve arkama bakınca, kaçarken içinden geçtiğim binanın yakınında bir parıltı görür gibi oldum. Washington Sokağı'ndan ayrılma telaşıyla, sessizce ve yavaşça koşarken, kimsenin beni görmemesi konusunda şansıma güveniyordum. Babson Sokağı'nın köşesine yakın evlerden birinde hâlâ ikamet edildiğini penceredeki perdelerden anlayınca kaygılandım; ama evin içinde ışık yoktu ve sorun çıkmadan önünden geçtim.

Federal Sokağı'nı kesen, dolayısıyla da beni peşimdekilerin eline düşürebilecek Babson Sokağı'nda, eğri büğrü ve çarpık çurpuk binalara olabildiğince yakın kalmaya özen gösterdim; iki kez, arkamdan gelen sesler bir anlığına yükseldiğinde, bir eşikte duraksadım. İlerideki geniş ve ıssız açık alan ayın altında ışıl ışıl parlıyordu, ama oradan geçmek zorunda kalmayacaktım. İkinci duraksayışımda, belli belirsiz seslere yenilerinin eklendiğini fark etmeye başladım; saklandığım yerden ihtiyatla bakınca da, açıklığa hızla dalan bir otomobilin Babson ve Lafayette sokaklarıyla kesişen Eliot Sokağı'na doğru gittiğini gördüm.

Bakarken –balık kokusunun kısa süreliğine azalmasının ardından birden artması yüzünden boğulacak gibi olmuştum–, kaba görünüşlü, iki büklüm siluetlerden oluşan bir grubun ayaklarını sürüyerek ve uzun adımlarla aynı yönde koştuğunu gördüm; bunun Eliot Sokağı'nın uzantısı olan Ipswich Yolu'nda nöbet tutan ekip olduğunu anladım. Gördüğüm siluetlerden ikisi bol cüppe giymiş, biri de ay ışığında beyaz beyaz parlayan ve tepesi sivri bir taç takmıştı. Bu siluetin yürüyüşü öyle tuhaftı ki içimi ürpertti, çünkü o yaratık sanki *zıplıyordu.*

Gruptakilerin sonuncusu da gözden kaybolunca, ilerlemeyi sürdürdüm; köşeden sapıp Lafayette Sokağı'na daldım ve gruptan artakalanların hâlâ o yoldan geçiyor olabileceği kaygısıyla, Eliot Sokağı'nı çok hızlı geçtim. Uzaklardan, Kasaba Meydanı tarafından vıraklamalar ve tangırtılar geldiğini duysam da, sokağı sağ salim geçmeyi başardım. En büyük korkum, ay ışığıyla aydınlanan geniş –ve deniz manzaralı– South Sokağı'nı tekrar geçmekti ve kendimi bu çetin sınava hazırlamak zorunda kaldım. Birilerinin bakıyor olması ihtimali çok yüksekti, Eliot Sokağı'nda gezinenlerin beni sokağın iki ucundan görememeleri de mümkün değildi. Son anda, yavaşlamaya ve daha önce yaptığım şekilde, Innsmouth'un sıradan bir yerlisi gibi ayaklarımı sürüyerek yürümeye karar verdim.

Deniz tekrar –bu kez sağımda– belirdiğinde, ona bakmamakta az çok kararlıydım. Ama içimdeki dürtüye karşı koyamadım; kasa-

balıların yürüyüşünü özenle taklit ederek ilerideki koruyucu gölgelere doğru ilerlerken, denize yan gözle baktım. Tahminimin aksine, görünürde gemi yoktu. Gözüme ilk ilişen şey, terk edilmiş iskelelere doğru giden, brandayla örtülü büyük bir yük taşıyan ufak bir sandaldı. Kürek çekenleri o mesafeden doğru dürüst göremesem de, görünüşleri oldukça itici geldi. Hâlâ denizde yüzen birkaç silueti seçebiliyordum; uzaktaki siyah resifte de daha önce gördüğüm o yanıp sönen ışığa benzemeyen, titrek olmayan, adlandıramadığım bir renkte, hafif bir ışık görebiliyordum. Sağda, ilerideki eğik çatıların üstünde Gilman Evi'nin büyük kubbesi yükseliyordu, ama kapkaranlıktı. Neyse ki bir esinti sayesinde bir anlığına dağılmış olan balık kokusu çıldırtıcı bir yoğunlukla geri geldi.

Sokağı tamamen geçmemişken, bir grubun mırıldanarak kuzeyden, Washington Sokağı'ndan yaklaştığını duydum. Geniş açık alana, ay ışığıyla aydınlanan suları ilk kez görüp huzursuz olduğum yere ulaştıklarında yalnızca bir sokak ötedeydim ve onları açık seçik görebildim – yüzlerinin anormal hayvansılığı ve köpeği andıran hareketlerle, insandan aşağı gibi iki büklüm yürümeleri karşısında dehşete kapıldım. Bir adam kesinlikle maymunsu bir şekilde yürüyor, uzun kolları sık sık yere değiyordu; bir başkasıysa –cüppeli ve taçlıydı– neredeyse zıplayarak ilerliyordu sanki. Bunun Gilman'ın avlusunda gördüğüm grup olduğuna –ki bu durumda, en yakınımdaki grup olması normaldi– karar verdim. Siluetlerden bazıları dönüp benden tarafa bakınca bir an korkudan donakalsam da sonra kendimi zorlayarak, rahat bir tavırla ve ayaklarımı sürüye sürüye yürümeye devam ettim. Beni görüp görmediklerini bugün bile bilmiyorum. Gördülerse hileme kanmış olmalılar, çünkü ay ışığıyla aydınlanan o açık alanda yönlerini değiştirmeden geçip gittiler – bir yandan da vıraklıyor ve saptayamadığım bir lehçeyle, hızlı hızlı, gırtlaktan gelen ve nefret uyandırıcı seslerle konuşuyorlardı.

Bir kez daha gölgeye ulaşınca, yine koşar adım giderek, geceye boş gözlerle bakan eğik ve harap evlerin önünden geçtim. Batıdaki kaldırıma geçip en yakın köşeden Bates Sokağı'na saptım ve orada,

güney tarafındaki binalardan uzaklaşmamaya dikkat ettim. İkamet belirtileri sergileyen iki evin önünden geçtim; birinin üst odalarında loş ışıklar yansa da bir engelle karşılaşmadım. Adams Sokağı'na saparken kendimi biraz daha güvende hissettim fakat hemen önümdeki karanlık eşikten bir adam sendeleyerek çıkınca şoka uğradım. Ama benim için tehdit olamayacak kadar sarhoştu; böylece Bank Sokağı'ndaki kasvetli ambar harabelerine sağ salim ulaştım.

Nehir kanyonunun yanındaki o çıkmaz sokakta yaprak kımıldamıyordu, çağlayanların gürültüsü de ayak seslerimi tamamen bastırıyordu. Harap istasyona kadar epey koşmam gerekiyordu ve etrafımdaki büyük kâgir ambar duvarları nedense özel konutların ön cephelerinden daha ürkütücü geliyordu. O eski, sıra kemerli istasyonu –daha doğrusu ondan geriye kalanları– nihayet görünce, istasyonun uzak ucundan başlayan raylara yöneldim hemen.

Raylar paslı olsa da temelde sağlamdı, traverslerin de en fazla yarısı çürümüştü. Böyle bir yüzeyde yürümek veya koşmak çok zordu; ama elimden geleni yaptım ve genel olarak epey çabuk ilerledim. Kanyona paralel uzanan demiryolu hattının orayı baş döndürücü bir yükseklikten geçtiği yere, uzun kapalı köprüye nihayet vardım. Bundan sonraki adımımı bu köprünün durumu belirleyecekti. Mümkünse oradan geçecektim; aksi takdirde, yine sokaklarda dolanarak en yakın karayolu köprüsünden geçme riskine girmem gerekecekti.

Ay ışığında hayalet gibi parıldayan, ambarı andıran o geniş, uzun, eski köprünün en azından ilk bir metrelik kısmındaki traverslerin sağlam olduğunu gördüm. Köprüye adım atıp da el fenerimi kullanmaya başlayınca, neredeyse anında etrafımdan bulut gibi geçen yarasalar yüzünden az kalsın düşecektim. Yolun aşağı yukarı yarısında, traverslerin arasında tehlikeli bir boşluk görünce, daha fazla ilerleyemeyeceğimden korktum bir an; ama sonunda gözümü karartıp o tehlikeli atlayışı gerçekleştirdim ve şansım varmış ki başarılı oldum.

O ürkünç tünelden çıkıp da ay ışığını tekrar görünce sevindim.

Eski raylar River Sokağı'nı aynı seviyede kesiyor, hemen ardından da giderek kırsallaşan ve Innsmouth'un iğrenç balık kokusunun giderek azaldığı bir yöreye sapıyordu. Buranın yabani otlardan ve dikenli çalılardan oluşan yoğun bitki örtüsü hem ilerlememi zorlaştırdı hem de giysilerimi zalimce yırttı; ama şikâyetçi değildim, çünkü tehlike anında bitkilerin arasına saklanabilirdim. Yolumun büyük kısmının Rowley Yolu'ndan görülebileceğini biliyordum.

Hemen ileride bataklık bölge başlıyordu ve tek ray hattının geçtiği alçak, çimenli toprak sette yabani otlar daha seyrekti. Buranın ötesinde adaya benzer bir yükselti vardı; ray hattı bu yükseltide açılmış, çalı ve benzeri dikenli bitkilerle dolu, hafif çukur kısımdan geçiyordu. Bu kısmi korunağı görünce çok sevindim, çünkü bu noktada Rowley Yolu'na rahatsız edici ölçüde yakın olduğumu penceremden gördüklerimden biliyordum. Rayın çukur kısmın sonunda yolu geçip daha güvenli yerlere doğru uzandığını hatırlıyordum; ama oralara varana dek çok dikkatli olmalıydım. Demiryolu hattında devriyelerin gezmediğine artık emin olmak içimi rahatlatmıştı.

Çukur kısma girmeden önce arkama göz attım, ama peşimde kimse görmedim. Çürüyen Innsmouth'un eski sivri kuleleri ve çatıları ayın büyülü, sarı ışığında hoş ve zarifçe parıldıyordu; eski zamanlardaki, gölgenin düşmesinden önceki hallerini merak ettim. Sonra, bakışlarımı kasabadan karanın içlerine doğru çevirirken, daha az dingin bir şey dikkatimi çekince bir an kalakaldım.

Güneyde, çok uzaklarda gördüğüm –veya gördüğümü sandığım– şey, rahatsız edici bir dalgalanma hareketiydi; şehirden boşanan çok büyük bir kalabalığın Ipswich Yolu boyunca ilerlediği sonucuna vardım. Aradaki mesafe büyük olduğundan, hiçbir ayrıntıyı seçemiyordum; ama sıra halinde hareket eden o siluetlerin görüntüsü hiç hoşuma gitmedi. O kalabalık fazla dalgalanıyor ve şimdi batıya doğru giden ayın ışığında fazla parıldıyordu. Ayrıca, rüzgâr ters yönden esse de, bazı sesler duyar gibi oluyordum; bunlar az önce duyduğum hayvansı hışırtı ve böğürtülerden de berbattı.

Aklımdan bin bir türlü nahoş varsayım geçti. Rıhtım civarındaki

harap, asırlık binalarda gizlendikleri söylenen o çok uç noktadaki Innsmouthlu tipleri düşündüm. Gördüğüm o isimsiz yüzücüleri de düşündüm. Şimdiye kadar gördüğüm gruplara diğer yollarda kol gezdiğini varsaydığım başkaları da eklenince, peşimdekilerin sayısı Innsmouth gibi tenha bir kasaba için tuhaf kaçacak kadar artıyordu.

Şimdi görmekte olduğum böylesine büyük bir kalabalığı oluşturan, birbirine yakın duran o siluetler nereden gelmiş olabilirdi? Boru tesisatı bile olmayan o eski binalar, varlığı bilinmeyen, sınıflandırılmamış, çarpık canlılarla mı doluydu? Yoksa bilinmeyen yabancılardan oluşan bir ordu görünmez bir gemiyle gelip o cehennem resifine mi inmişti gerçekten? Kimdi onlar? Neden oradaydılar? Ipswich Yolu'nda böylesine büyük bir kalabalık beni arıyorsa, diğer yollardaki devriyelerin sayısı da bu kadar fazla mıydı?

Çalılı çukur kısma girmiştim ve güçlükle, çok yavaş bir şekilde ilerlerken, o lanet olası balık kokusu yeniden arttı. Rüzgâr ansızın doğudan, deniz ve kasaba tarafından mı esmeye başlamıştı? Öyle olduğuna kanaat getirdim, çünkü o taraflar daha önce sessizken şimdi genizden gelen afallatıcı mırıltılar duymaya başlamıştım. Başka sesler de vardı – nedense zihnimde son derece tiksinç görüntüler canlandıran, yüksek ve çok sayıda zıplama sesi veya pıtırtılar. Bu sesler uzaktaki Ipswich Yolu'nda nahoş bir şekilde dalgalandığını gördüğüm o sıra halindeki kalabalığı mantıksızca düşünmeme yol açtı.

Sonra hem sesler hem de koku artınca, titreyerek duraksadım ve çukur kısım tarafından korunmama şükrettim. Rowley Yolu'nun batıya yönelip çatallanmadan önce, burada eski demiryoluna epey yaklaştığını hatırladım. O yoldan bir şeyler geliyordu ve onlar geçip gidene, uzaklarda gözden kaybolana dek saklanmalıydım. Tanrı'ya şükür ki bu yaratıklar izimi sürmek için köpek kullanmıyordu – bölgenin hiçbir yerinden eksik olmayan balık kokusu, bundan sonuç almayı imkânsız kılıyor olabilirdi. O kumlu çukur kısımda, çalıların arasında çömelmiş halde dururken kendimi iyi kötü güvende hissediyordum... her ne kadar peşimdekilerin en fazla yüz metre ilerim-

den, ray hattından geçeceğini bilsem de. Ben onları görebilecektim, ama habis bir mucize gerçekleşmedikçe onlar beni göremeyecekti.

Geçerlerken onlara bakmaktan korkmaya başladım birden. Peş peşe geçecekleri, ay ışığıyla aydınlanan, yakınımdaki o dar yolu görebiliyordum ve oranın iflah olmaz bir şekilde kirleneceği düşüncesi tuhaf bir şekilde aklımdan geçti. Bu geçecek olanlar belki de Innsmouth'taki en berbat tiplerdi – insanın hatırlamak istemeyeceği türden yaratıklardı.

Kötü koku iyice arttı; sesler giderek yükselip, insan konuşmasını hiç andırmayan, hayvansı vıraklamalar, ulumalar ve havlamalar karmaşasına dönüştü. Bu sesler gerçekten peşimdekilere mi aitti? Yoksa yanlarında köpekler mi vardı? Şimdiye kadar Innsmouth'ta kedi köpek görmemiştim. O zıplama sesleri veya pıtırtılar korkunçtu – o sesleri çıkaran soysuzlaşmış yaratıklara bakamazdım. Sesleri çıkaranlar batı yönünde uzaklaşana dek gözlerimi kapalı tutacaktım. Kalabalık artık çok yakındaydı – boğuk hırıltıları havayı kirletiyordu, yabancı ritimli adımları da sanki yeri sarsıyordu. Az kalsın nefesim kesiliyordu, gözlerimi kapalı tutmak için de tüm irade gücümü kullandım.

Daha sonra olanların iğrenç gerçeklik mi, yoksa yalnızca kâbussu bir halüsinasyon mu olduğunu söylemeye şimdi bile gönüllü değilim. Panik içinde yaptığım başvurulardan sonra devletin harekete geçmesi, olanların korkunç gerçekliğini doğruluyor; ama o eski, hayaletli ve gölgeli kasabanın yarı hipnotik büyüsü bir başka halüsinasyona sebebiyet vermiş olamaz mı? Böyle yerlerin tuhaf özellikleri vardır ve çılgınca efsanelerin mirası, leş gibi kokmakla lanetlenmiş o ölü sokaklarda, birbirine yakın olan çürük çatılarla harap çan kulelerinin arasında birden fazla insanın hayal gücünü etkilemiş olabilir. Innsmouth'un üzerindeki o gölgenin derinliklerinde bulaşıcı bir deliliğin mikrobunun yatıyor olması mümkün değil mi? Yaşlı Zadok Allen'ın anlattıkları gibi şeyler duyduktan sonra, kim gerçeklikten emin olabilir ki? Devlet görevlileri zavallı Zadok'u asla bulamadı, ona ne olduğu konusunda da bir tahminleri yok.

Delilik nerede sona erer ve gerçeklik nerede başlar? Son korkumun bile sadece yanılsama olması mümkün mü?

Ama o gece, alaycı ayın sarı ışığı altında gördüğümü düşündüğüm şeyleri; ben demiryolunun geçtiği o ıssız, çukur kısımdaki yabani çalıların arasında çömelirken, karşımdaki Rowley Yolu'ndan gözümün önünde, akın akın, hoplaya zıplaya geçen şeyleri size anlatmaya çalışmalıyım. Gözlerimi kapalı tutmayı başaramadım elbette. O kararım başarısızlığa mahkûmdu, ne de olsa, o bilinmeyen yaratıklar ordusu en fazla yüz metre öteden gürültüyle, vıraklayarak, uluyarak, lap lap geçerken kim kör bir halde çömelmeyi sürdürebilir ki?

En kötüsüne hazır olduğumu sanmıştım, ki daha önce gördüklerim göz önüne alındığında hazır olmalıydım da. Peşimdeki diğerleri lanetlenmişçesine anormaldi – dolayısıyla *daha da* anormallerini görmeye, normallikten eser barındırmayan yaratıklar görmeye hazır olmam gerekmez miydi? O nahoş seslerle gürültüler tam karşımdan gelene dek gözlerimi açmadım. O an, o yaratıkların oluşturduğu sıranın uzun bir bölümünü, çukur kısmın yanlarının düzleştiği ve rayın yolu kestiği yerdeki bölümünü rahatça görebileceğimi anladım – ve fesatça bakan sarı ayın sergileyebileceklerini görmekten kendimi daha fazla alıkoyamadım.

Bu yeryüzünde yaşamdan bana kalan her şeyin, iç huzurumun ve Doğa'yla insan zihninin uyumuna duyduğum güvenin tamamen sona erişiydi bu. Hayal edebileceğim hiçbir şey –yaşlı Zadok'un çılgınca öyküsünün her kelimesinin doğru olduğunu kabul etseydim bile–, gördüğüm – daha doğrusu gördüğüme inandığım şeytani ve kâfirce gerçeklikle herhangi bir şekilde kıyaslanamazdı. Onun ne olduğunu açıkça yazmanın dehşetini ertelemek için, imalarla anlatmaya çalıştım. Bu gezegenin gerçekten böyle yaratıklar türetmiş olması, insanoğlunun o zamana dek sadece hummalı hayal gücünün ürünlerinden ve muğlak efsanelerden bildiği şeyleri insan gözlerinin nesnel beden olarak gerçekten görmüş olması mümkün olabilir mi?

Ama onların sonu gelmez bir ırmak gibi geçtiğini gördüm – lap

lap yürüyor, zıplıyor, vıraklıyor, meliyorlardı – hayaletimsi ay ışığının altında tuhaf, habis, fantastik, kâbussu bir sarabande dansıyla, insanlıkdışı bir şekilde, akın akın geçiyorlardı. Bazıları, beyazımsı altından yapılma o yüksek, isimsiz metal taçlardan takmıştı... bazıları tuhaf cüppeler giymişti... hortlak gibi iki büklüm yürüyen en öndekiyse siyah ceketli ve çizgili pantolonluydu, herhalde başı olan biçimsiz şeyin tepesinde de erkek fötr şapkası vardı...

Bedenlerinin hâkim rengi grimsi yeşildi sanırım, gerçi karınları beyazdı. Birçoğu parlak ve kaygandı ama sırtları pulluydu. Vücutları az çok antropoidi andırsa da başları, asla kapanmayan iri ve pörtlek gözleriyle balık başıydı. Boyunlarının yan taraflarında açılıp kapanan solungaçlar vardı, uzun pençeleri de perdeliydi. Düzensizce, bazen iki bazense dört ayaklarıyla zıplıyorlardı. Kol ve bacaklarının sayısının dörtten fazla olmamasına nedense sevindim. Belli ki konuşmakta kullandıkları vıraklamalar ve ulumalar, gözleri sabit bakan yüzlerinden eksik olan tüm karanlık ifadeleri barındırıyordu.

Ancak bu yaratıklar, canavar gibi görünmelerine karşın bana yabancı değildi. Ne olduklarını çok iyi biliyordum – ne de olsa Newburyport'taki o habis tacın anısı hâlâ taze değil miydi? Bunlar o isimsiz tasarımdaki kâfir balık-kurbağalardı –capcanlı ve korkunçtular– ve onları görünce, karanlık kilise bodrumunda gördüğüm o taçlı, iki büklüm rahibin bana neyi korkutucu bir şekilde çağrıştırdığını da anladım. Sayıları tahminin ötesindeydi. Orada sınırsız sayıda böyle yaratıklardan oluşan sürüler varmış gibi geldi – ki anlık bakışımla çok azını görmüş olmalıyım. Bir an sonraysa her şey kararda ve neyse ki bilincimi yitirdim; hayatımda ilk kez başıma geliyordu bu.

V

Demiryolunun geçtiği o çalılarla kaplı çukur kısımda baygın halde yatarken beni kendime getiren şey, gün ışığında çiseleyen yağmur oldu; sendeleyerek yola çıktığımda, taze çamurda ayak izi görmedim. Balık kokusu da geçmişti. Güneydoğuda Innsmouth'un gri viran çatıları ve devrilmeye yüz tutmuş çan kuleleri kasvetle yükseliyordu, ama etrafımdaki ıssız tuz bataklıklarında tek bir canlı varlık bile görmedim. Hâlâ çalışan kol saatime bakılırsa vakit öğleyi geçiyordu.

Yaşadıklarımın gerçekliğinden epey şüphe duysam da, arka planda korkunç bir şeyin yattığını hissediyordum. Habis gölgeli Innsmouth'tan kurtulmalıydım – dolayısıyla, kramp giren yorgun bacaklarımı sınamaya koyuldum. Uzun süre sonra, dermansızlık, açlık, dehşet ve şaşkınlığıma karşın yürüyebildiğimi gördüm; böylece Rowley'ye giden çamurlu yolda ağır ağır yürümeye başladım. Akşam olmadan köye varıp karnımı doyurdum ve düzgün kıyafetler edindim. Arkham'a giden gece trenine yetiştim, ertesi gün de oradaki devlet memurlarıyla uzun uzun ve içtenlikle konuştum; daha sonra Boston'da da aynı şeyi yaptım. Bu konuşmaların başlıca sonucu artık kamuoyu tarafından biliniyor – ve keşke, normallik adına, anlatacak daha fazla şey olmasaydı. Belki de delilik ele geçiriyor beni – belki daha da büyük bir dehşet – veya daha büyük bir mucize – bana uzanıyor.

Tahmin edileceği üzere, güzel manzaralarla, mimari ve antika

eserlerle oyalanmaktan (ki kendimi buna epey hazırlamıştım) vazgeçerek, turumun geri kalanı için önceden planladığım bütün gezileri iptal ettim. Miskatonic Üniversitesi Müzesi'nde bulunduğu söylenen o tuhaf mücevheri görmeye de cesaret edemedim. Ama Arkham'da geçirdiğim süreyi, edinmeyi uzun süredir istediğim, soyuma dair birtakım bilgiler toplayarak değerlendirdim; evet, bunlar alelacele edindiğim oldukça genel bilgilerdi, ama onları derleyip düzenlemeye zamanım olduğunda işe yarayabilirlerdi. Oradaki tarih vakfının müdürü –Bay E. Lapham Peabody– bana büyük bir nezaketle yardımcı oldu, 1867'de doğan ve on yedi yaşındayken Ohiolu James Williamson ile evlenen Arkhamlı Eliza Orne'un torunu olduğumu öğrenince de özel ilgi gösterdi.

Anlaşılan, uzun yıllar önce dayılarımdan biri benimkine çok benzer bir araştırma için oraya gelmiş; ve büyükannemin ailesi oralarda merak konusuymuş. Bay Peabody'nin söylediğine göre, büyükannemin babası Benjamin Orne'un İç Savaş'tan hemen sonra evlenmesi epey konuşulmuş; çünkü gelinin ecdadı tuhaf bir muammaymış. Anlaşıldığı kadarıyla bu gelin New Hampshire'da yaşayan bir Marsh –Essex Bölgesi Marshlarının bir kuzeni– tarafından evlat edinilmiş, fakat Fransa'da eğitim görmüş ve asıl ailesi hakkında çok az şey biliyormuş. Bir hamisi, onun ve Fransız mürebbiyesinin geçimlerini sağlamak için Boston'daki bir bankaya para yatırıyormuş; ama haminin ismi Arkhamlılara yabancıymış ve adam bir süre sonra sırra kadem basınca, mürebbiye onun rolünü mahkeme kararıyla üstlenmiş. Bu Fransız kadın –öleli epey oluyormuş– oldukça ketummuş ve onun söylediklerinden daha fazlasını bildiğini iddia edenler varmış.

Ama en şaşırtıcı olanı, genç kadının kayıtlı ebeveynine –Enoch ile Lydia (Meserve) Marsh'a–, New Hampshire'ın bilinen aileleri arasında rastlanmayışıymış. Birçok kişi, o kadının önde gelen bir Marsh'ın öz kızı olabileceğini söylemiş – onda hakiki Marsh gözleri olduğu kesinmiş. Bu meseleye en çok o kadının tek çocuğunu – büyükannemi doğururken vakitsizce ölmesinden sonra kafa yorul-

muş. Marsh soyadıyla ilgili olumsuz izlenimler edindiğimden, soyağacımda yer aldığını öğrenmek hoşuma gitmedi; Bay Peabody'nin bende de hakiki Marsh gözleri olduğunu söylemesinden de hoşlanmadım. Yine de, işime yarayacağını bildiğim bilgiler edinmekten memnundum; hakkında epey bilgi bulunan Orne ailesiyle ilgili bol bol not aldım ve referans kitap listeleri çıkardım.

Boston'dan dosdoğru Toledo'daki evime gittim, daha sonra da başımdan geçenlerin etkisinden kurtulmak için Maumee'de bir ay geçirdim. Eylülde son senemi tamamlamak üzere Oberlin'e gittim, ardından da ertesi hazirana kadar derslerden ve başka sağlıklı faaliyetlerden başımı kaldıramadım – geçmişte kalmış dehşeti ancak devlet görevlileri arada sırada, taleplerim ve sunduğum kanıtlar sonucunda başlatılan askeri operasyonla ilgili olarak resmi ziyarette bulunduğunda hatırlıyordum. Temmuz ortalarında –Innsmouth'ta yaşadıklarımdan tam bir yıl sonra– Cleveland'da, müteveffa annemin ailesiyle bir hafta geçirdim; soyağacımla ilgili, yeni edindiğim bilgileri oradaki kaynaklar, gelenekler ve aile yadigârlarıyla karşılaştırarak bağlantı kurmaya, bir tablo oluşturmaya çalıştım.

Bu işten çok keyif almadım, çünkü Williamsonların evi bana hep bunaltıcı gelmişti. Oranın garip, sağlıksız bir havası vardı ve çocukluğumda annem ebeveynini ziyarete gitmemi istemezdi, her ne kadar babasının Toledo'ya her gelişinde sevinse de. Arkham doğumlu büyükannem bana tuhaf, neredeyse korkutucu gelirdi hep; ortadan kaybolduğunda üzüldüğümü sanmıyorum. O sırada sekiz yaşındaydım; büyükannemin en büyük oğlunun, Douglas dayımın intiharından sonra üzüntüye dayanamayıp kendini yollara vurduğu söylenmişti. Dayım New England'a yaptığı bir yolculuktan sonra kendini vurmuştu – Arkham Tarih Vakfı'nda hatırlanmasına yol açan yolculuk buydu şüphesiz.

Bu dayım büyükanneme benziyordu ve onu da asla sevmemiştim. İkisinin de gözlerini hiç kırpmadan dikip bakmaları karşısında sebebini bilmediğim, kaynağı belirsiz bir huzursuzluğa kapılırdım. Annemle Walter dayım öyle görünmüyorlardı. Onlar babaları-

na benziyordu, her ne kadar zavallı küçük kuzenim Lawrence – Walter'ın oğlu–, durumu kötüleşip de Canton'daki bir sanatoryumda daimi tecrit altında tutulmadan önce büyükannesinin neredeyse tıpatıp kopyası olsa da. Onu dört yıldır görmüyordum, ama dayım bir keresinde Lawrence'ın hem zihinsel hem de fiziksel açıdan çok kötü durumda olduğunu ima etmişti. Annesinin iki yıl önce ölmesinin başlıca sebeplerinden biri, bu durumun verdiği kaygıydı muhtelemen.

Şimdi Cleveland'daki evde yalnızca dedem ve artık dul olan oğlu Walter otursalar da, orada eski zamanların anılarının ağırlığı hissediliyordu. Orayı hâlâ sevmiyordum ve araştırmalarımı olabildiğince çabuk tamamlamaya çalıştım. Dedem sayesinde, Willamsonların kayıtlarına ulaştım ve âdetleri hakkında epey bilgi edindim; ancak Ornelar konusunda Walter dayımdan yardım almam gerekti... notlar, mektuplar, kupürler, aile yadigârları, fotoğraflar ve minyatürler de dahil olmak üzere, elinde ne var ne yoksa bana verdi.

Kendi soyumdan ürkmeye, Orne tarafına ait mektup ve resimleri incelerken başladım. Dediğim gibi, büyükannemle Douglas dayım beni hep huzursuz etmişlerdi. Şimdi, ölmelerinden yıllar sonra, resmedilmiş yüzlerine oldukça artmış bir tiksinti ve yabancılaşma hissiyle bakıyordum. Bu değişime başta anlam veremesem de, bilincimin bu konuda en ufak bir şüphe duyduğunu ısrarla reddetmesine karşın, korkunç bir çeşit *karşılaştırma* giderek bilinçaltımda yer etmeye başladı. Bu yüzlerdeki tipik ifadenin şimdi benim için öncekinden farklı bir anlam taşıdığı – ve bunun üstünde fazla açıkça düşünürsem paniğe kapılacağım ortadaydı.

Ama şokların en kötüsünü, dayım şehir merkezindeki bir kiralık kasada tutulan Orne mücevherlerini gösterince yaşadım. Bazı parçalar yeterince zarif ve ilham vericiydi, ama gizemli büyük büyükannemden kalan tuhaf ve eski takılarla dolu bir kutuyu dayım neredeyse gönülsüzce gösterdi. Bildiği kadarıyla, motifleri çok tuhaf ve neredeyse tiksindirici olan bu takıların asla uluorta takılmamış olduğunu, ama büyükannemin onlara bakmaktan hoşlandığını söy-

ledi. Bu takıların kötü şans getirdiği yönündeki muğlak söylentilerin yayılması üzerine, büyük büyükannemin Fransız mürebbiyesi onların New England'da takılmaması gerektiğini ama Avrupa'da takmanın oldukça güvenli olacağını söylemiş.

Dayım bu nesneleri yavaş yavaş ve gönülsüzce çıkarmaya başlarken, motiflerinin garipliği ve birçoğunun tiksinçliği karşısında şoke olmamam için beni uyardı. Onları gören ressamlar ve arkeologlar işçiliklerinin eşsiz olduğunu ve egzotik bir zarafet taşıdığını söyleseler de, kimse ne hangi maddeden yapıldıklarını söyleyebilmiş ne de onları belirli bir sanat geleneğiyle ilişkilendirebilmişti. İki kol halkası, bir taç ve bir çeşit göğüs süsü vardı; bu sonuncusundaki kabartma figürler neredeyse dayanılmayacak kadar tuhaftı.

Bu açıklama sırasında duygularıma sıkıca gem vurmuştum ama yüzüm giderek artan korkularımı ele vermiş olsa gerek. Dayım kaygılanmış gibi görünerek, takıları çıkarmaya ara verip yüzümü inceledi. Devam etmesini işaret ettiğimde, yine gönülsüzlük belirtileri sergilese de bunu yaptı. İlk parça –taç– ortaya çıktığında bir tepki vermemi bekliyordu sanki, ama olan şeyi gerçekten beklediğinden şüpheliyim. Ben de beklemiyordum, çünkü o takılar konusunda yeterince uyarıldığımı düşünüyordum. Yaptığım şey sessizce bayılmaktı; tıpkı bir yıl önce, dikenli çalılarla kaplı, demiryolunun geçtiği o çukur kısımda olduğu gibi.

O günden sonra hayatım kasvetli düşüncelerle, endişelerle dolu bir kâbusa dönüştü ve ne kadarının korkunç gerçeklik, ne kadarının delilik olduğunu bilmiyorum. Büyük büyükannem ne idüğü belirsiz, kocası Arkham'da yaşayan bir Marsh idi – ve yaşlı Zadok, Obed Marsh'ın canavar bir anneden olma kızının Arkhamlı bir adamla hile yoluyla evlendirildiğini söylememiş miydi? O yaşlı ayyaş, gözlerimin Kaptan Obed'inkilere benzediğini söylerken neler mırıldanmıştı? Arkham'da da o vakıf müdürü hakiki Marsh gözlerine sahip olduğumu söylemişti. Obed Marsh dedemin dedesi miydi? Büyükannemin büyükannesi kimdi –veya *neydi*– o halde? Ama belki de bütün bunlar delilikti. Büyük büyükannemin babası (her

kim idiyse) o beyazımsı altın takıları Innsmouthlu bir denizciden satın almış olabilirdi pekâlâ. Büyükannemin ve kendini öldüren dayımın dik bakışları ve yüz ifadeleri de tamamen hayal gücümün –Innsmouth'un gölgesinin öylesine karanlık bir şekilde harekete geçirdiği hayal gücümün– ürünü olabilirlerdi. Ama dayım niye soyunu araştırmak için New England'a gittikten sonra intihar etmişti?

İki yıldan uzun süre boyunca böyle düşüncelerle boğuştum ve kısmen galip geldim. Babam bana bir sigorta şirketinde iş ayarladı, ben de kendimi rutinlere olabildiğince verdim. Ama 1930-31 kışında rüyalar başladı. Başta oldukça seyrek ve sinsiydiler, ama haftalar geçtikçe sıklıkları ve canlılıkları arttı. Karşımda göz alabildiğine uzanan sular beliriyordu; muazzam, batık, sütunlu girişlerden ve yosun tutmuş devasa duvarların oluşturduğu labirentlerden geçerken, acayip balıklar bana eşlik ediyordu sanki. Sonra *diğer şekiller* belirmeye başladı; bunlar uyandığım anda isimsiz bir dehşete kapılmama yol açıyordu. Ama rüyalar sırasında beni hiç korkutmuyorlardı; onlarla birliktim; insanoğluyla alakasız süslerini takmış, sualtı yollarında yürüyor ve deniz dibindeki habis tapınaklarında canavarca dualar ediyorlardı.

Hatırlayabildiklerimden çok daha fazlası vardı; ama her sabah hatırladıklarım bile, onları yazıya dökmeye cesaret etsem, dâhi ya da deli damgası yememe yeterdi. Korkutucu bir etkinin beni sağlıklı yaşamın mantıklı dünyasından yavaşça çekip çıkarmaya ve siyahlığın, yabancılığın adlandırılamaz boşluklarına atmaya çalıştığını hissediyordum; ve bu sürecin üzerimdeki etkisi ağır oluyordu. Sağlığım ve dış görünüşüm mütemadiyen kötüleşti; sonunda işimden ayrılıp, hasta bir insanın tekdüze inziva hayatını benimsemek zorunda kaldım. Tuhaf bir sinirsel hastalığın pençesine düşmüştüm ve bazen neredeyse gözlerimi kapayamadığımı fark ediyordum.

İşte o zaman, aynayı giderek artan bir kaygıyla incelemeye başladım. Hastalığın yavaş tahribatını izlemek hoş değildir; ama benim durumumda, arka planda daha şaşırtıcı ve fark edilmesi daha güç bir şey vardı. Bunu babam da fark etmiş olacak ki, bana merak ve

neredeyse korkuyla bakmaya başladı. Bana neler oluyordu? Giderek büyükanneme ve Douglas dayıma benziyor olabilir miydim?

Bir gece gördüğüm korkutucu bir rüyada, deniz altında büyükannemle görüştüm. Kat kat terasları olan, bahçelerinde pullarla kaplı tuhaf mercanlar ve dalları birbirine çapraz yükselen, çiçeklenme dönemindeki acayip bitkiler bulunan, fosforlu bir sarayda yaşıyordu ve beni belki de alaycı bir sıcaklıkla karşıladı. Değişmişti –suya gidenlerin değiştiği şekilde– ve hiç ölmemiş olduğunu söyledi. Ölü oğlunun öğrendiği bir yere gitmiş ve onun dumanı tüten bir tabancayla mucizelerini bir kenara ittiği –oysa bunlar onun da kaderiymiş– bir diyara atlamış. Burası benim de diyarım olacakmış – bundan kurtulamazmışım. Asla ölmeyecek ve insanoğlunun yeryüzünde yürümeye başlamasından önce bile sağ olan varlıklarla birlikte yaşayacakmışım.

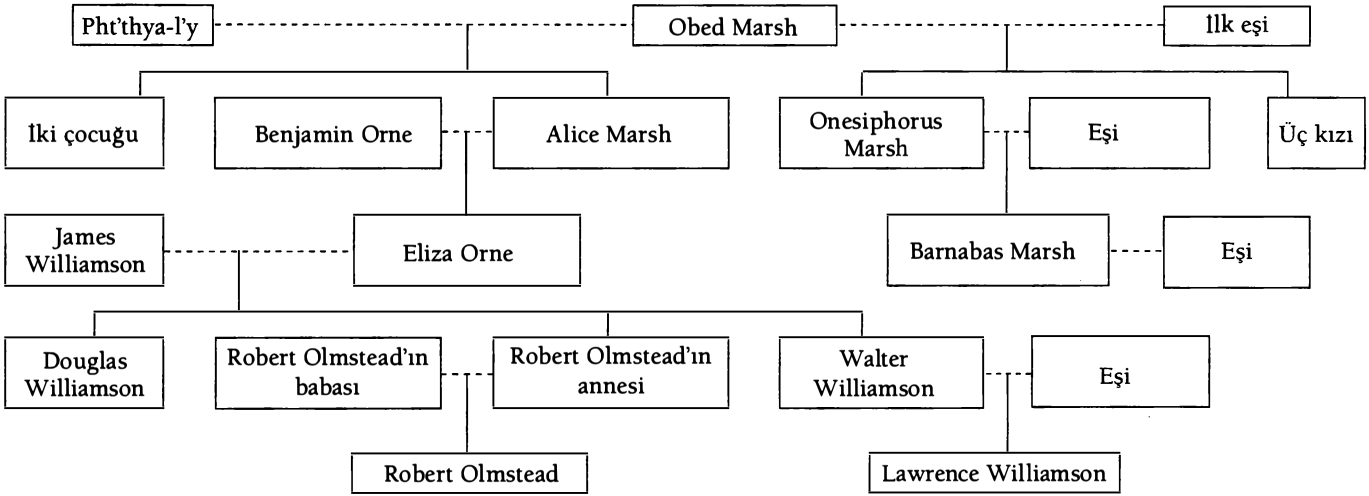
Büyükannemin büyükannesiyle de görüştüm. Pth'thya-l'yi seksen bin yıl boyunca Y'ha-nthlei'de yaşamış, Obed Marsh'ın ölmesinden sonra da oraya dönmüş. Yukarı dünya insanları denizin içine torpidolar göndererek ölüm saçtığında, Y'ha-nthlei yok olmamış. Yaralanmış ama yok olmamış. Derinlerde Yaşayanlar asla yok edilemezmiş, her ne kadar unutulmuş Eskiler'in paleosen döneminden kalma büyüleri bazen onları durdurabilse de. Şimdilik dinleneceklermiş; ama bir gün, anımsarlarsa, Yüce Cthulhu'nun arzuladığı armağan için tekrar yükseleceklermiş. Bu kez hedefleri Innsmouth'tan büyük bir şehir olacakmış. Yayılmayı planlamış ve onlara yardımcı olacakları yukarı çıkarmışlar ama şimdi bir kez daha beklemek durumundaymışlar. Yukarı dünya insanlarının ölüm saçmasına sebep olmamın kefaretini ödemem gerekiyormuş ama bu ağır bir kefaret olmayacakmış. İlk kez bu rüyada bir *shoggoth* gördüm ve bu görüntü karşısında çılgınca haykırarak uyandım. O sabah ayna, artık kesinlikle *Innsmouthlu tipine* sahip olduğumu söyledi.

Şimdiye kadar, Douglas dayımın aksine kendimi vurmadım. Otomatik tabanca satın aldım ve az kalsın o adımı atıyordum ama bazı rüyalarım beni vazgeçirdi. Yaşadığım gerginlik ve aşırı korku

hissi azalmaya başladı; denizin bilinmeyen derinliklerinin beni korkutmak yerine tuhaf bir şekilde cezbettiğini hissediyorum. Uykumda garip şeyler duyuyor ve yapıyor, uyandığımda da korkmaktan çok bir tür vecit halinde oluyorum. Diğerleri gibi tamamen dönüşmeyi beklemem gerektiğine inanmıyorum. Beklersem zavallı küçük kuzenimin akıbetine uğrarım herhalde; babam beni bir sanatoryuma kapatır. Aşağıda harikulade, duyulmamış görkemler beni bekliyor ve yakında onları aramaya gideceğim. *Iä-R'lyeh! Cthulhu fhtagn! Iä! Iä!* Hayır, kendimi vurmayacağım – kendimi vurmaya zorlanamam!

Kuzenimi Canton'daki o akıl hastanesinden kaçırmak için plan hazırlayacağım ve birlikte mucizevi, gölgeli Innsmouth'a gideceğiz. Denizdeki o kasvetli resife yüzeceğiz, kara boşluklara dalıp sütunlarla dolu muazzam Y'ha-nthlei'ye varacağız ve Derinlerde Yaşayanların o yuvasında, mucizelerin arasında ihtişamla, sonsuza dek yaşayacağız.

Öykünün anlatıcısı ve baş karakteri Robert Olmstead'ın buradaki soyağacı Lovecraft'ın *Innsmouth'un Üzerindeki Gölge*'deki betimlemelerinden ve ayrıca tuttuğu notlardan hareketle hazırlandı. *-yhn*